

İÇİNDEKİLER

I. GSYH, Sanayi Üretimi ve Talep Unsurlarındaki Gelişmeler	1
II. Ödemeler Dengesi.....	7
III. Merkezi Yönetim Bütçesi.....	13
IV. Parasal Büyüklükler ve Mali Piyasalardaki Gelişmeler.....	17
V. Fiyat Gelişmeleri	25
VI. Dünya Ekonomisindeki Gelişmeler.....	27

TABLolar

Tablo 1: Sektörel Büyüme Hızları	2
Tablo 2: Talep Unsurlarında Gelişmeler	3
Tablo 3: İşgücü Piyasasındaki Gelişmeler	4
Tablo 4: Aylık Sanayi Üretim Endeksi	5
Tablo 5: Aylık Kapasite Kullanım Oranı.....	6
Tablo 6: Yurt İçi Talebe İlişkin Göstergeler	6
Tablo 7: Dış Ticaret Dengesindeki Gelişmeler	7
Tablo 8: Sektörel İhracat	8
Tablo 9: Ülke Gruplarına Göre İhracat	8
Tablo 10: İhracatçı Birlikleri Kayıtlarına Göre İhracat	9
Tablo 11: Geniş Ekonomik Gruplara Göre İthalat.....	9
Tablo 12: Seçilmiş Fasıllara Göre İthalat	10
Tablo 13: Cari İşlemler Dengesi	11
Tablo 14: Sermaye Hareketleri	12
Tablo 15: Merkezi Yönetim Bütçesi Büyüklükleri.....	13
Tablo 16: Merkezi Yönetim Bütçesi Gelirleri.....	14
Tablo 17: Merkezi Yönetim Bütçesi Harcamaları.....	15
Tablo 18: Merkezi Yönetim Bütçesi Borç Stoku	16
Tablo 19: Merkez Bankası Net Döviz Pozisyonu.....	17
Tablo 20: Merkez Bankası Analitik Bilançosu	18
Tablo 21: Parasal Büyüklüklerdeki Gelişmeler	18
Tablo 22: Merkez Bankası Faiz Oranlarında Gelişmeler.....	19
Tablo 23: İMKB 100 Bileşik Endeksinin Getirisi.....	20
Tablo 24: Bankacılık Sektöründe Kredi ve Mevduatların Gelişimi.....	21
Tablo 25: Mevduat Bankaları Yurtiçi Kredilerinin Türlerine Göre Dağılımı	22
Tablo 26: TL Kredilere Uygulanan Ortalama Faiz Oranları.....	22
Tablo 27: Bankacılık Sektörüne İlişkin Seçilmiş Göstergeler.....	23
Tablo 28: Yurtiçi Yerleşiklerin Portföy Yatırım Stoku.....	24
Tablo 29: Yurtdışı Yerleşiklerin Portföy Yatırım Stoku.....	25
Tablo 30: Haziran Ayı İtibarıyla Ana Harcama Gruplarına Göre TÜFE Değişim Oranları.....	26
Tablo 31: 2010 yılı Haziran Ayı İtibarıyla Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri.....	26

ŞEKİLLER

Şekil 1: Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Üretim Endeksleri.....	5
Şekil 2: Merkez Bankası Uluslararası Rezervleri	12
Şekil 3: İç Borçlanma Faiz Oranları	17
Şekil 4: İMKB 100 Bileşik Endeksi.....	20
Şekil 5: Reel Kur Endeksi	23

EKLER

Başlıca Ekonomik Göstergeler: <http://ekutup.dpt.gov.tr/eg/2010/0701.xls>

Temel Ekonomik Göstergeler: <http://ekutup.dpt.gov.tr/eg/2010/0702.xls>

I. GSYH, Sanayi Üretimi ve Talep Unsurlarındaki Gelişmeler

1. GSYH ve Sektörel Büyüme Hızları

2010 yılının birinci çeyreğinde GSYH yüzde 11,7 oranında artmıştır. Bu gelişmede yurtiçi talep ve üretimdeki canlanmanın artarak devam etmesinin yanı sıra baz etkisi de etkili olmuştur. Piyasaların beklentisinde (CNBC-e anketi) ilk çeyrek büyümesi yüzde 11,4, yıllık büyüme ise yüzde 7,1 seviyesinde idi.

2010 yılının ilk çeyreğinde GSYH'da (orjinal seri, sabit fiyatlarla) kaydedilen yüzde 11,7 oranındaki artış AB ve OECD ülkelerinde aynı dönemde gerçekleşen en yüksek artış olmuştur.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış GSYH 2010 yılının ilk çeyreğinde yüzde 0,1 oranında artmıştır. Bu oran diğer OECD ülkeleri ile karşılaştırıldığında geride kalmaktadır. Bu artış oranının sınırlı kalmasının nedeni önceki çeyreklerde mevsimsel etkilerden arındırılmış GSYH'da kaydedilen yüksek oranlı büyümelerdir. Diğer deyişle ekonomide canlanma bu serilere bakıldığında 2009 yılının ikinci çeyreğinde başlamıştır.

2010 yılının ilk çeyreğinde ekonomik aktivitedeki canlanma sanayi ve özellikle hizmetler sektörlerinden kaynaklanmıştır. Hizmetler sektöründe beş çeyrek sonrası pozitif büyüme devam etmiştir. Tarım sektöründe beklentilerin aksine üretimde azalma kaydedilmiştir.

Tarım sektörü katma değeri yüzde 3,2 oranında azalmıştır. Sanayi sektörü katma değer artış hızı ise yüzde 18,8'dir. Birinci çeyrekte aylık sanayi üretim endeksindeki ortalama artış yüzde 17,2'dir. Hizmetler katma değerindeki artış ise yüzde 10 olarak gerçekleşmiştir.

Birinci çeyrekte imalat sanayii katma değerindeki artış ise yüzde 20,6'dır. İmalat sanayiinde yüksek oranlı katma değer artışı yılın ilk çeyreğinde de devam etmiştir. Aylık imalat sanayi üretim endeksi ise aynı dönemde ortalama yüzde 19,7 oranında artmıştır. Sözkonusu dönemde imalat sanayiinde, yatırım malları üretiminde yüzde 32,7, ara malları üretiminde yüzde 22,6, dayanıklı tüketim malları üretiminde ise yüzde 30,7 oranında artış kaydedilmiştir.

Hizmetler sektöründe canlanma ilk çeyrekte artarak devam etmiştir. Bu gelişmede, özellikle toptan ve perakende ticarete yüzde 22,4, ulaştırma-haberleşmede yüzde 11,3 oranındaki katma değer artışları etkili olmuştur. Bu iki sektörün ilk çeyrekte GSYH artış hızına katkısı toplamda yüzde 4,4 puan olmuştur. İnşaat sektöründe sekiz çeyrek sonrası ilk kez katma değer artışı kaydedilmiş ve yüzde 8 düzeyinde gerçekleşmiştir. Katma değer, ilk çeyrekte otel ve lokantalarda yüzde 2,1 oranında azalma göstermiştir. Bu gelişmeler sonucunda katma değer, hizmetler sektöründe 2010 yılının ilk çeyreğinde yüzde 10 oranında artış kaydetmiştir.

Ekonomik aktivite ve yurt içi talepte nisbi bir canlanma sonucunda vergiler (eksi sübvansiyonlar) 2010 yılının ilk çeyreğinde yüzde 16,9 oranında artmıştır.

2010 yılının ilk çeyreğinde yüzde 11,7 oranında gerçekleşen GSYH'daki artışa sektörel katkılar, tarımdan -0,2 puan, sanayiden 4,9 puan ve hizmetler sektöründen ise 6,9 puan olarak hesaplanmıştır.

Tablo 1: Sektörel Büyüme Hızları

(Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre Yüzde Değişme)

	2008		2009					2010
	IV.Ç.	Yıllık	I.Ç.	II.Ç.	III.Ç.	IV.Ç.	Yıllık	I.Ç.
Tarım	2,9	4,3	1,4	6,5	3,6	2,2	3,6	-3,2
Sanayi	-10,6	0,3	-21,1	-11,4	-4,5	11,4	-6,9	18,8
İmalat	-12,0	-0,1	-22,3	-11,7	-4,5	12,8	-7,2	20,6
Hizmetler	-6,8	0,3	-12,7	-7,6	-3,9	4,5	-5,0	10,0
İnşaat	-14,1	-8,1	-18,6	-21,1	-18,3	-6,6	-16,3	8,0
Ticaret	-14,6	-1,5	-23,6	-13,8	-5,0	9,7	-8,6	19,5
Ulaştırma	-7,5	1,5	-16,3	-10,3	-5,0	3,6	-7,1	11,3
Mali Aracı Kur.	9,4	9,1	10,8	7,5	7,8	8,1	8,5	4,7
Konut	3,5	2,3	4,5	4,8	3,8	3,4	4,1	2,4
Vergi-Sübvansiyon	-10,8	-0,6	-21,9	-7,8	-8,1	6,3	-8,2	16,9
GSYH	-7,0	0,7	-14,5	-7,7	-2,9	6,0	-4,7	11,7

Kaynak: TÜİK

2010 yılının ilk çeyreğinde GSYH deflatörü yüzde 3,9 oranında artış göstermiştir.

2. Talep Unsurlarında Gelişmeler

Yurtiçi talepte canlanma 2010 yılının ilk çeyreğinde önemli miktarda artış kaydetmiştir. GSYH'da talep yönünden canlanma, özel tüketim ve yatırımlardaki hızlı artıştan kaynaklanmıştır. Stoklardaki artış da büyümeye katkı sağlamıştır.

Toplam yurtiçi talep; 2010 yılının ilk çeyreğinde yüzde 17,2 oranında artış göstermiştir. Toplam tüketim ise söz konusu dönemde yüzde 8,7 oranında artmıştır. Özel tüketimdeki artış yüzde 9,9 oranında gerçekleşmiştir. Yılın ilk çeyreğinde özel tüketimin, cari fiyatlarla GSYH içindeki payı yüzde 74,5'tir.

Yılın ilk çeyreğinde, yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketiminin alt bileşenleri incelendiğinde; giyimde yüzde 8,6, gıda, içki ve tütün tüketiminde yüzde 0,9 artış, konut, su, elektrik, gaz tüketiminde yüzde 1,8, mobilya ve ev aletlerinde yüzde 33,6, sağlıkta yüzde 12,6, ulaştırma-haberleşmede yüzde 18, eğlence-kültürde yüzde 15,3 oranında artışlar kaydedilmiştir. Krize karşı alınan önlemlerin yurtiçi talebe olumlu katkısının devam ettiği gözlenmektedir.

Yılın ilk çeyreğinde özel sabit sermaye yatırımlarında yedi çeyrek sonrasında (cari fiyatlarla GSYH içindeki payı yüzde 15,4) artış gözlenmiş ve bu artış yüzde 22,1 olarak gerçekleşmiştir. Özel kesim sabit sermaye yatırımlarının alt bileşenleri incelendiğinde; söz konusu dönemde, özel kesim makine teçhizat yatırımlarının yüzde 23,9 oranında, inşaat yatırımlarının da yüzde 19,4 oranında arttığı gözlenmiştir. İnşaat sektöründe yatırımlar sekiz çeyrek sonrasında yüksek oranda artmıştır.

Tablo 2: Talep Unsurlarında Gelişmeler

(Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre Yüzde Değişme)

	2008		2009					2010
	IV.Ç.	Yıllık	I.Ç.	II.Ç.	III.Ç.	IV.Ç.	Yıllık	I.Ç.
Toplam Tüketim	-5,3	-0,1	-8,4	-1,5	-1,1	6,8	-1,0	8,7
Kamu	2,8	1,7	5,1	0,5	5,2	17,9	7,8	1,0
Özel	-6,7	-0,3	-10,1	-1,8	-1,9	4,7	-2,3	9,9
Sabit Sermaye Yat.	-18,7	-6,2	-27,6	-24,4	-18,5	-4,7	-19,2	14,4
Kamu	15,1	12,7	11,8	0,2	-5,7	-8,6	-2,2	-25,6
Özel	-25,0	-9,0	-32,2	-28,7	-21,0	-3,5	-22,3	22,1
Stok Değişimi ⁽¹⁾	-3,3	0,3	-7,5	-3,8	0,0	2,5	-2,1	6,4
Toplam Nihai Y.İçi Talep	-8,6	-1,5	-12,9	-7,0	-4,9	4,3	-5,2	9,8
Toplam Yurt İçi Talep	-12,0	-1,2	-20,1	-10,6	-4,6	7,1	-7,2	17,2
Net Mal ve Hizm. İhr.⁽¹⁾	5,6	1,9	6,7	3,4	1,7	-1,0	2,7	-5,3
Mal ve Hizmet İhracatı	-8,2	2,7	-11,3	-11,0	-5,4	6,4	-5,4	-0,1
Mal ve Hizmet İthalatı	-24,9	-4,1	-30,9	-20,6	-11,7	10,5	-14,4	21,1
GSYH	-7,0	0,7	-14,5	-7,7	-2,9	6,0	-4,7	11,7

Kaynak: TÜİK

(1) GSYH Büyümesine Katkı.

2010 yılının ilk çeyreğinde; maaş ve ücret ödemelerinin yüzde 0,4, diğer cari harcamaların yüzde 1,6 oranında artmasının etkisiyle kamu tüketimi yüzde 1,0 oranında artmıştır.

2010 yılının ilk çeyreğinde; kamu makine-teçhizat yatırımları yüzde 18,4, inşaat yatırımları yüzde 26,5 oranında azalmıştır. Buna göre, kamu sabit sermaye yatırımları ilk çeyrekte yüzde 25,6 oranında azalmıştır.

2010 yılının ilk çeyreğinde; mal ve hizmet ihracatının yüzde 0,1 oranında azalması, mal ve hizmet ithalatının yüzde 21,1 oranında artmasının etkisiyle, net mal ve hizmet ihracatının GSYH büyümesine katkısı "eksi" yüzde 5,3 puan olarak gerçekleşmiştir.

Stok değişiminin büyümeye katkısı 2010 yılının ilk çeyreğinde yüzde 6,4 puan olarak hesaplanmıştır.

Talep yönünden 2010 yılının ilk çeyreğinde GSYH'da kaydedilen yüzde 11,7 oranındaki büyümeye katkılar; özel tüketimden yüzde 7,4 puan, özel yatırımdan yüzde 3,9 puan olmuştur. Büyümeye kamu tüketiminin katkısı yüzde 0,1 puan, kamu yatırımının katkısı yüzde -0,9 puan olmuştur.

Bu gelişmeler sonucunda toplam nihai yurtiçi talepteki artış (stok hariç) yılın ilk çeyreğinde yüzde 9,8 olmuştur.

3. İşgücü Piyasasındaki Gelişmeler

2010 yılının Nisan ayında işgücündeki artış 2009 yılının aynı dönemine göre 1 milyon 256 bin kişi olurken, aynı dönemde istihdam edilenlerin sayısı 2009 yılının Nisan ayına göre 1 milyon 803 bin kişi artarak 22 milyon 501 bin kişiye ulaşmıştır. Buna göre işsiz sayısı 547 bin kişi azalmıştır. 2010 yılının Nisan ayında, bir önceki yılın aynı dönemine göre, tarım, sanayi ve hizmetler sektörlerinde sırasıyla, 664 bin kişi, 451 bin kişi ve 688 bin kişi istihdam artışı gözlenmiştir. Tarım dışı istihdam ise söz konusu dönemde önceki yılın aynı dönemine göre 1 milyon 139 bin kişi artmıştır. Türkiye genelindeki işsizlik oranı 2010 yılının Nisan ayında, 2009 yılının aynı dönemine göre 2.9 puan azalarak yüzde 12 olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde, Türkiye'de tarım dışı işsizlik oranı geçen yıla göre 3.3 puan azalarak yüzde 14,9; genç nüfusta işsizlik oranı ise geçen yıla göre 5.3 puan azalarak yüzde 21,2 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3: İşgücü Piyasasındaki Gelişmeler

	2009						2010	
	I	Nisan	II	III	IV	Yıllık	I	Nisan
Çalışma Çağındaki Nüfus	51.360	51.507	51.575	51.789	52.007	51.686	52.223	52.360
İşgücüne Katılma Oranı (%)	45,9	47,2	48,2	49,3	48,1	47,9	47,5	48,8
İşgücü	23.582	24.316	24.837	25.537	25.011	24.748	24.831	25.572
İstihdam	19.779	20.698	21.455	22.108	21.741	21.277	21.267	22.501
İşsiz	3.802	3.618	3.382	3.429	3.270	3.471	3.564	3.071
İşsizlik Oranı (%)	16,1	14,9	13,6	13,4	13,1	14,0	14,4	12,0
Tarım Dışı İşsizlik Oranı	19,3	18,2	17,0	17,0	16,2	17,4	17,5	14,9
Genç Nüfusta İşsizlik Oranı	28,6	26,5	24,9	23,5	24,4	25,3	25,5	21,2
İstihdamın Sektörel Dağılımı								
Tarım	4.378	4.955	5.408	5.839	5.328	5.240	5.040	5.619
Sanayi	4.016	3.930	3.935	4.096	4.264	4.079	4.308	4.381
Hizmetler (*)	11.385	11.813	12.112	12.173	12.149	11.958	11.919	12.501

Kaynak: TÜİK

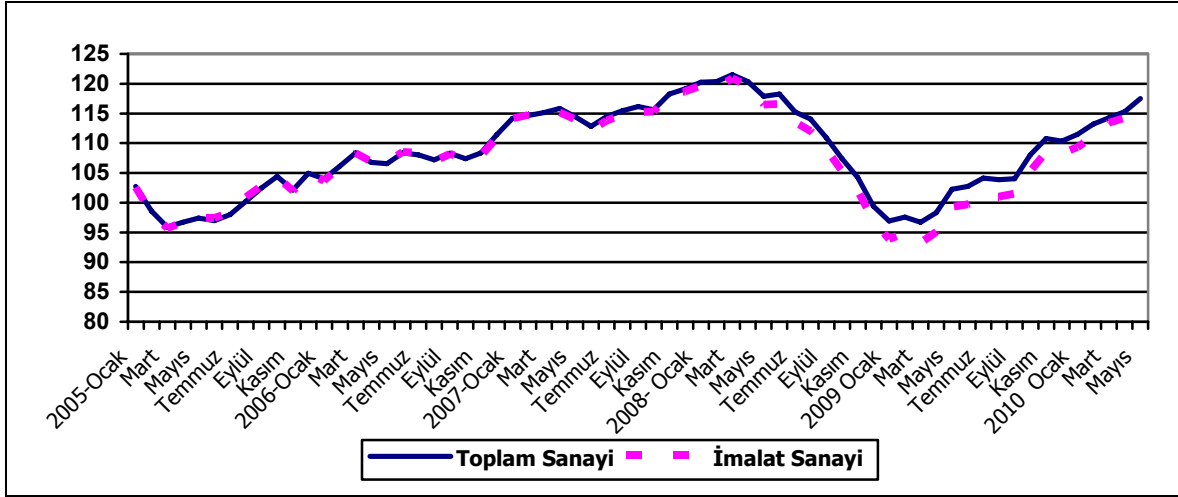
(*) İnşaat dahildir.

4. Üretim ve Talebe İlişkin Son Gelişmeler

a. Aylık Sanayi Üretimi ve Kapasite Kullanım Oranları

Aylık verilere göre, sanayi üretimi, 2010 yılı Mayıs ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 15,6 oranında artmıştır. Böylece yılın ilk beş ayında sanayi üretimi ortalama yüzde 16,9 oranında artmıştır. Mevsimsel düzeltilmiş sanayi üretim endeksinde ise Mayıs ayında Nisan ayına göre yüzde 1,9 oranında artış gerçekleşmiştir.

2010 yılı Mayıs ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre, imalat sanayi, madencilik ve enerji sektörleri üretimleri sırasıyla, yüzde 16,5, yüzde 13,3 ve yüzde 9,4 oranlarında artmıştır.

Şekil 1: Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış Üretim Endeksleri (2005=100)

Kaynak: TÜİK

2010 yılı Mayıs ayı imalat sanayi üretimindeki artışta; endeks içindeki payları yüksek olan, tekstil ürünleri, gıda ürünleri, taş-toprak, taşıt ve kimya alt sektörlerinde kaydedilen üretim artışları etkili olmuştur.

Tablo 4: Aylık Sanayi Üretim Endeksi

(Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre Yüzde Değişme)

	Yıllık		2009	2010				
	2008	2009	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs
Sanayi	-0,9	-9,6	25,3	12,3	18,0	21,2	17,3	15,6
Madencilik	7,5	-2,7	15,1	0,6	12,2	9,2	5,2	13,3
İmalat	-1,8	-10,9	28,0	14,6	20,4	24,0	18,9	16,5
Gıda-İçecek	4,1	-1,2	20,3	11,9	12,2	12,8	10,1	7,6
Tekstil	-10,7	-10,0	36,3	19,5	28,7	25,3	23,2	22,1
Giyim	-12,0	-9,6	9,2	-0,6	14,5	14,4	17,1	14,6
Petrol Ürünleri	-2,4	-25,2	4,2	-9,2	-11,9	33,5	18,7	9,2
Kimya	-0,3	1,0	34,4	12,6	21,2	20,9	9,8	11,7
Toprak Ürünleri	-1,8	-12,5	28,1	14,2	15,1	22,4	19,0	18,0
Ana Metal	-2,0	-15,2	15,3	-0,9	-0,5	16,5	8,8	10,2
Metal Eşya	-6,8	-19,1	34,2	17,5	35,0	30,6	36,3	28,6
Makine-Teçhizat	-4,8	-10,4	24,1	15,7	26,6	39,6	38,0	24,1
Taşıt Araçları	5,9	-30,2	85,3	66,7	71,1	56,9	30,5	26,0
Enerji	3,8	-2,3	10,9	3,2	5,4	6,6	9,9	9,4

Kaynak: TÜİK

2010 yılı Haziran ayı toplam imalat sanayi kapasite kullanım oranı 2009 yılının Haziran ayına göre 6,8 puan artarak yüzde 73,6 oranında gerçekleşmiştir. Bir önceki aya göre ise kapasite kullanım oranı Haziran ayında 0,2 puan artış göstermiştir.

Tablo 5: Aylık Kapasite Kullanım Oranı (Yüzde Değişme)

	Yıllık		2009			2010			
	2008	2009	Ekim	Kasım	Aralık	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
İmalat Sanayi	75,2	65,0	68,0	69,2	67,6	67,9	72,2	73,4	73,6
Gıda-İçecek	73,2	68,7	71,9	70,4	69,7	68,7	70,1	70,3	69,5
Tekstil Ürünleri	71,0	67,5	71,2	74,1	71,7	75,1	76,7	77,3	78,0
Giyim	72,4	67,3	70,8	71,9	72,5	72,6	73,7	75,0	75,0
Basım Yayım	65,0	67,5	71,8	70,3	67,4	68,7	68,9	72,4	70,4
Petrol Ürünleri	87,2	53,8	57,2	56,3	50,4	41,1	66,3	63,7	66,0
Kimya	73,8	69,2	73,8	76,1	73,3	72,6	78,1	76,8	76,9
Metal Olmayan Diğer	77,2	66,1	69,7	70,6	69,8	67,0	71,5	77,5	78,7
Mineral									
Ana Metal	82,8	70,0	58,5	60,9	60,8	60,8	79,2	79,6	77,9
B.y.s. Makine ve									
Teçhizat	71,5	60,8	63,5	64,6	62,2	63,9	68,0	72,5	72,2
Motorlu Taşıtlar	83,8	57,9	64,7	66,1	62,6	66,1	69,4	70,6	69,9

Kaynak: TCMB

b. Yurtiçi Talebe İlişkin Göstergelerdeki Gelişmeler

2010 yılının Mayıs ayında; beyaz eşya üretim ve ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre, sırasıyla, yüzde 6,6 ve yüzde 10,4 oranlarında artarken; yurtiçi satışları ve ithalatı, sırasıyla, yüzde 14,2 ve yüzde 27,1 oranlarında azalmıştır. Ocak-Mayıs 2010 döneminde; bu ürünlerin üretim, ihracat, yurtiçi satışları ve ithalatında sırasıyla, yüzde 23,1, yüzde 19,3, yüzde 13,9 ve yüzde 16,5 oranında artış kaydedilmiştir.

Otomobil üretimi; 2010 yılının Haziran ayında yüzde 2 oranında, Ocak-Haziran döneminde de yüzde 27,1 oranında artmıştır. 2010 yılının Haziran ayında otomobil ihracatı, 2009 yılının aynı dönemine göre, yüzde 0,7 oranında azalırken, Ocak-Haziran döneminde yüzde 32,1 oranında artmıştır. 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde yüzde 72,9 olarak gerçekleşen otomobil ihracat-üretim oranı, 2010 yılının aynı döneminde yüzde 75,8 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 6: Yurtiçi Talebe İlişkin Göstergeler

(Bir Önceki Yılın Aynı Dönemine Göre Yüzde Değişme)

				2010					
	2007	2008	2009	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
Beyaz Eşya Yurtiçi Satışları*	-1,8	-3,5	-4,5	46,3	51,8	22,7	6,3	-14,2	
Toplam Otomobil Üretimi	16,3	-2,1	-17,8	96,4	53,6	50,2	6,0	9,1	2,0
Toplam Otomobil Satışları	-4,2	-14,4	20,9	-4,4	42,5	-16,4	1,0	-8,4	2,6
İthal Otomobil Satışları	-7,3	-12,6	17,8	9,5	47,1	-22,6	5,3	-4,4	10,3
Trafiğe Kaydedilen Araç Sayısı	-25,0	-3,8	-13,8	39,2	48,7	-4,5	9,1		

* Buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi ve fırından oluşan beyaz eşya kapsamına; 2010 yılı Ocak ayından itibaren derin dondurucu ve kurutma makinesi eklenmiştir.

2009 yılının tümünde yüzde 20,9 oranında, 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde yüzde 15,4 oranında artan toplam otomobil satışları, 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde yüzde 1,8 oranında azalmıştır.

2009 yılının Ocak-Haziran döneminde yüzde 15,3 oranında, 2009 yılının tümünde ise yüzde 17,8 oranında artan ithal otomobil satışları, 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde yüzde 1 oranında artmıştır. 2009 yılının Ocak-Haziran döneminde yüzde 66,1 olarak gerçekleşen ithal otomobil-toplam otomobil satış oranı, 2010 yılının aynı döneminde yüzde 68 olarak gerçekleşmiştir.

II. Ödemeler Dengesi

1. Cari işlemler Dengesi

A.B.D. konut piyasası kaynaklı ortaya çıkan ve hızlı bir şekilde diğer ülkelere yayılan finansal krizin ekonomik bir nitelik kazanmasıyla başlayan küresel çapta daralma, 2009 yılında daha da derinleşerek Türkiye'nin dış ticaretini olumsuz etkilemiştir. Bu gelişmelerin bir sonucu olarak, ihracat 2008 yılına göre yüzde 22,6 oranında azalarak 2009 yılında 102,1 milyar dolara gerilemiştir. 2010 yılının ilk beş ayında ayında ise iç ve dış talepteki canlanmanın neticesinde dış ticarete kayda değer bir canlanma görülmüştür. 2010 yılı Ocak-Mayıs döneminde ihracat önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 15,6 oranında artmıştır. 2009 yılında yüzde 72,5 olan ihracatın ithalatı karşılama oranı 2010 yılının ilk beş ayı ortalamasında yüzde 68,1 düzeyinde gerçekleşerek büyüme sürecinin olduğu dönemler seviyesine inmiştir. Bu gelişmelerin bir sonucu olarak, 2009 yılı Ocak-Mayıs döneminde -5,2 milyar dolar olan dış ticaret açığı 2010 yılının aynı döneminde -16,1 milyar dolar olmuştur.

Tablo 7: Dış Ticaret Dengesindeki Gelişmeler

(Milyon Dolar)										
	İhracat		Yüzde Değişme		İthalat		Yüzde Değişme		Dış Ticaret Dengesi	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Ocak	7.886	7.872	-25,8	-0,2	9.281	11.688	-43,2	25,9	-1.396	-3.816
Şubat	8.435	8.342	-23,9	-1,1	9.075	11.778	-43,4	29,8	-640	-3.436
Mart	8.157	9.982	-28,6	22,4	10.522	15.017	-37,4	42,7	-2.365	-5.035
Nisan	7.562	9.465	-33,5	25,2	10.120	14.923	-43,4	47,5	-2.558	-5.457
Mayıs	7.348	9.885	-41,1	34,5	10.868	14.719	-43,7	35,4	-3.520	-4.834
Haziran	8.335		-29,2		12.501		-35,8		-4.166	
Temmuz	9.057		-28,1		12.838		-37,6		-3.781	
Ağustos	7.823		-29,2		12.811		-33,5		-4.988	
Eylül	8.481		-33,7		12.485		-30,2		-4.004	
Ekim	10.090		3,8		12.771		-14,5		-2.681	
Kasım	8.903		-5,2		12.617		4,5		-3.714	
Aralık	10.053		30,2		15.011		31,6		-4.958	
Toplam	102.128	45.546	-22,6		140.899	68.125	-30,2		-38.771	-22.579

Kaynak: TÜİK

2009 yılı Ocak-Mayıs döneminde 39,4 milyar dolar olan toplam ihracat, 2010 yılının aynı döneminde yüzde 15,6 oranında artarak 45,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılı Ocak-Mayıs döneminde imalat sanayii ürünleri ihracatı yüzde 13,5 oranında artarken, madencilik ürünleri ihracatı yüzde 121,3, tarım ve ormancılık ürünleri ihracatı ise yüzde 30,1 oranında artmıştır.

Tablo 8: Sektörel İhracat

(Milyon Dolar)

	Yıllık		Yüzde Değişme	Ocak- Mayıs		Yüzde Değişme
	2008	2009		2009	2010	
Toplam	132.027	102.128	-22,6	39.387	45.546	15,6
Tarım ve Ormancılık	3.937	4.347	10,4	1.558	2.028	30,1
Madencilik	2.155	1.683	-21,9	457	1012	121,3
İmalat	125.188	95.436	-23,8	37.124	42.143	13,5
Diğer Sektörler Toplamı	747	662	-11,4	248	363	46,4
Seçilmiş Fasıllara Göre İhracat						
Kara taşıtları	18.327	12.258	-33,1	4.245	5.902	39,0
Demir ve çelik	14.946	7.639	-48,9	3.249	3.267	0,6
Kazan-makine-mek.cihaz	10.259	8.130	-20,7	3.058	3.629	18,7
Örme giyim eşyası	7.827	6.925	-11,5	2.654	3.085	16,2
Elektrikli makina. cihazlar	7.972	6.636	-16,8	2.282	2.873	25,9
Mineral yakıt. mineral yağlar	7.532	3.901	-48,2	968	1.878	93,9
Örülmemiş giyim eşyası	5.327	4.295	-19,4	1.659	1.829	10,2
Demir veya çelikten eşya	5.742	4.549	-20,8	1.743	1.883	8,0
Plastik ve mamulleri	3.563	3.093	-13,2	1.111	1.408	26,7
İnci kıymetli taş ve mamülleri	5.383	5.929	10,1	4.222	2.177	-48,4
Diğer Fasıllar Toplamı	45.149	38.773	-14,1	14.196	17.615	24,1

Kaynak: TÜİK

2009 yılında küresel krizin bir yansıması olarak ortaya çıkan resesyon süreci Avrupa Birliğini de derinden etkilemiş olup söz konusu ülke grubunun ihracat içindeki payı azalmıştır. Nitekim, 2007 yılında yüzde 56,3 olan AB'nin toplam ihracat içindeki payı 2008 yılında yüzde 48'e, 2009 yılında yüzde 46'ya düşmüştür. 2010 yılı Ocak-Mayıs döneminde ise bu oran yüzde 46,2 olarak gerçekleşmiştir. OECD ülkelerinin toplam ihracat içindeki payı ise 2009 yılında yüzde 53,1 iken bu oran 2010 yılı Ocak-Mayıs döneminde yüzde 52,7 olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılının Mayıs ayında en fazla ihracat yapılan ülkeler ise sırasıyla Almanya, İsviçre, İngiltere İtalya ve Irak olmuştur.

Tablo 9: Ülke Gruplarına Göre İhracat

(Milyon Dolar)

	Yıllık		Yüzde Değişme	Ocak-Mayıs		Yüzde Değişme
	2008	2009		2009	2010	
AB Ülkeleri	63.390	46.984	-25,9	16.844	21.060	25,0
Türkiye Serbest Bölgeleri	3.008	1.957	-34,9	736	822	11,7
Diğer Ülkeler	65.629	53.187	-19,0	21.807	23.664	8,5
Ülke Grupları						
OECD Ülkeleri	70.472	54.227	-23,1	21.043	24.004	14,1
EFTA Ülkeleri	3.262	4.327	32,7	3.129	1.441	-54,0
Karadeniz Ekonomik İşbirliği	20.867	12.315	-41,0	4.585	5.515	20,3
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	6.248	5.945	-4,8	2.133	2.752	29,0
Bağımsız Devletler Topluluğu	13.938	8.742	-37,3	3.160	4.037	27,8
Türk Cumhuriyetleri	3.749	3.397	-9,4	1.174	1.485	26,5
İslam Konferansı Teşkilatı	32.597	28.663	-12,1	11.346	12.882	13,5
Toplam	132.027	102.128	-22,6	39.387	45.546	15,6

Kaynak: TÜİK

İhracatçı Birliklerinin (TİM) kayıtlarına göre 2010 yılı Haziran ayı ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 13,1 oranında artarak 9,2 milyar dolar olmuş ve 2010 yılı için ihracatında görülen artış eğilimini sürdürmüştür. Böylece, 2010 yılının Ocak-Haziran döneminde toplam ihracat bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 21,6 oranında artarak 53,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İhracatçı Birlikleri Kayıtlarına Göre İhracat

(Milyon Dolar)

	Haziran			Ocak-Haziran		
	2009	2010	Yüzde Değişme	2009	2010	Yüzde Değişme
TOPLAM	8.108	9.174	13,1	43.884	53.346	21,6
Taşıt Araçları ve Yan Sanayii	1.376	1.369	-0,5	6.630	8.711	31,4
Hazır Giyim ve Konfeksiyon	1.106	1.175	6,3	6.161	6.981	13,3
Demir Çelik Ürünleri	889	1.065	19,9	5.580	5.852	4,9
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	856	1.053	23,0	4.098	5.868	43,2
Elektrik-Elektronik	685	797	16,3	3.610	4.530	25,5
Makine ve Aksamları	485	547	12,8	2.701	3.031	12,2
Tekstil ve Hammaddeleri	447	532	19,0	2.510	3.111	23,9
Demir ve Demir Dışı Metaller	379	475	25,3	1.964	2.731	39,1
Hububat.Bakliyat.Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	263	321	21,8	1.723	1.990	15,5
Çimento ve Toprak Ürünleri	292	266	-8,9	1.450	1.601	10,5
Ağaç Mamülleri ve Orman Ürünleri	195	239	22,7	1.105	1.365	23,6
Madencilik Ürünleri	224	345	54,1	996	1.740	74,6
Yaş Sebze ve Meyve	137	165	20,6	950	1.105	16,3
<i>Diğer Sektörler Toplamı</i>	<i>774</i>	<i>825</i>	<i>6,6</i>	<i>4.406</i>	<i>4.730</i>	<i>7,4</i>

Kaynak: TİM

Ekonomik büyümenin 2009 yılının son çeyreği itibariyle başlamasıyla beraber iç talebin ve üretimin canlanması, 2009 yılının ilk dokuz ayında önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 38,5 oranında azalan ithalatın 2009 yılının son üç ayında yüzde 5 oranında artmasına neden olmuştur. 2010 yılının ilk beş ayında söz konusu artış trendi devam etmiş ve ithalat 2009 yılının aynı dönemine göre yüzde 36,6 oranında artarak 68,1 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. Söz konusu dönemde en çok ithalat yapılan ülkeler sırasıyla Rusya Federasyonu, Çin, Almanya, A.B.D. ve İtalya olmuştur.

Tablo 11: Geniş Ekonomik Gruplara Göre İthalat

(Milyon Dolar)

	Yıllık		Yüzde Değişme	Ocak-Mayıs		Yüzde Değişme
	2008	2009		2009	2010	
Toplam İthalat	201.964	140.899	-30,2	49.866	68.125	36,6
Sermaye	28.021	21.462	-23,4	7.545	9.622	27,5
Ara malları	151.747	99.482	-34,4	35.155	49.391	40,5
Tüketim	21.489	19.288	-10,2	6.848	8.916	30,2
Diğer	707	666	-5,7	319	196	-38,5
Enerji İthalatı (27. Fası)	48.281	29.887	-38,1	10.988	14.480	31,8
Enerji Dışı İthalat	153.682	111.012	-27,8	38.878	53.646	38,0

Kaynak: TÜİK

* Alt kalemlerdeki yuvarlamalar nedeniyle toplamlar tutmayabilir.

2009 yılında ithalatta en büyük paya sahip ürünler mineral yakıtlar ve yağlar, makina-teçhizat, elektrikli makina ve cihazlar, demir-çelik ve kara taşıtları olmuştur. 2010 yılı Ocak-Mayıs döneminde de bu durum devam etmektedir.

Tablo 12: Seçilmiş Fasıllara Göre İthalat

(Milyon Dolar)

	Yıllık		Yüzde Değişme	Ocak-Mayıs		Yüzde Değişme
	2008	2009		2009	2010	
Toplam İthalat	201.964	140.899	-30,2	49.866	68.125	36,6
-Mineral yakıt. yağlar	48.281	29.887	-38,1	10.988	14.480	31,8
-Kazan. makine. mek. cihaz	22.539	17.132	-24,0	6.123	7.595	24,0
-Elek. makine ve cihazlar	13.892	12.242	-11,9	4.201	5.620	33,8
-Demir ve çelik	23.160	11.345	-51,0	3.960	6.447	62,8
-Kara taşıtları	12.790	8.975	-29,8	2.992	4.209	40,7
-Plastik ve mamulleri	9.386	6.944	-26,0	2.323	3.766	62,1
-Eczacılık ürünleri	4.361	4.080	-6,4	1.570	1.755	11,8
-Organik kimyasal ürünler	4.421	3.342	-24,4	1.217	1.705	40,1
-Optik alet ve cihazlar	3.445	2.833	-17,8	1.027	1.302	26,8
-İnci, kıymetli taş ve mam.	5.654	2.004	-64,6	263	518	97,2
-Pamuk, pamuk ipliği	2.332	2.099	-10,0	656	1.377	109,8
<i>-Diğer Fasıllar Toplamı</i>	<i>51.703</i>	<i>40.016</i>	<i>-22,6</i>	<i>14.546</i>	<i>19.351</i>	<i>33,0</i>

Kaynak: TÜİK

a. Hizmetler Dengesi

Turizm gelirleri 2010 yılı Ocak-Mayıs döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 2,2 artarak 5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde hizmetler başlığının diğer önemli bir kalemi olan taşımacılık kaleminde 481 milyon dolar tutarında net çıkış gerçekleşmiştir. İnşaat hizmetlerinden kaynaklanan net döviz girişi, 2010 yılının ilk beş ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 36,6 oranında azalarak 312 milyon dolara gerilemiştir. Bu gelişmeler sonucunda, 2009 yılının Ocak-Mayıs döneminde toplam 2,7 milyar dolar fazla veren hizmetler dengesi kalemi 2010 yılının aynı döneminde yüzde 43,5 oranında bir azalış göstererek 1,5 milyar dolar fazla vermiştir.

b. Gelir Dengesi

2010 yılı Ocak-Mayıs döneminde gelir dengesi kaleminde 3,3 milyar dolar net çıkış kaydedilmiştir. Bu dönemde yatırım geliri başlığında yer alan doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve diğer yatırımlar kaleminde görülen net çıkışlar sırasıyla 0,9 milyar dolar, 0,3 milyar dolar ve 2 milyar dolar olmuştur. Diğer yatırımların bileşenlerinden olan faiz giderleri ise aynı dönemde 2,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

c. Cari Transferler

2010 yılının Ocak-Mayıs döneminde cari transferler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 33,4 oranında azalarak 476 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 13: Cari İşlemler Dengesi

(Milyon Dolar)

	Yıllık		Ocak-Mayıs	
	2008	2009	2009	2010
I. Dış Ticaret Dengesi	-53.021	-24.876	-5.172	-16.139
1.İhracat f.o.b.	13.2028	102.130	39.388	45.546
2.İthalat c.i.f.	-201.964	-140.900	-49.866	-68.125
3.Diğer	16.915	13.894	5306	6440
II. Hizmetler Dengesi (Net)	17.121	16.305	2.662	1.504
1.Taşımacılık	-134	1.034	-66	-481
2.Turizm	18.445	17.103	3.459	3.243
3.İnşaat Hizmetleri	974	1.090	492	312
4.Sigorta Hizmetleri	-684	-537	-191	-280
5.Finansal Hizmetler	-137	-362	-51	-86
6.Diğer Ticari Hizmetler	-1.287	-1.464	-585	-658
7.Resmi Hizmetler	-778	-846	-444	-437
8.Diğer Hizmetler	722	287	48	-109
III. Gelir Dengesi	-8.159	-7.671	-3.386	-3.274
1. Ücret Ödemeleri	-66	-105	-40	-46
2. Yatırım Geliri	-8.093	-7.566	-3.346	-3.228
Doğrudan Yatırımlar	-2.610	-2.262	-902	-948
Portföy Yatırımları	972	267	-8	-264
Diğer Yatırımlar	-6.455	-5.571	-2.436	-2.016
Faiz Geliri	2.022	1.685	795	347
Faiz Gideri	-8.477	-7.256	-3.231	-2.363
Uzun Vade	-7.835	-6.716	-2.961	-2.250
Kısa Vade	-642	-540	-270	-113
IV. Cari Transferler	2.113	2.299	715	476
Cari İşlemler Dengesi	-41.946	-13.943	-5.181	-17.433

Kaynak: TCMB

2. Sermaye Hareketleri Dengesi ve Uluslararası Rezervler

2010 yılının Ocak-Mayıs döneminde 16,7 milyar dolar tutarında net sermaye girişi gerçekleşmiştir. Aynı dönemde yurt dışında yerleşik kişilerin yurt içinde yaptıkları net doğrudan yatırımlar bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 33,6 oranında azalarak 2,6 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde yurt dışında yerleşik kişilerin net gayrimenkul alımları 953 milyon dolar olarak kaydedilmiştir. Aynı dönemde, yurt içinde yerleşik kişilerin yurt dışında yaptıkları net doğrudan yatırımlar 865 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu gelişmeler sonucunda doğrudan yatırımlarda gerçekleşen net sermaye girişi, 2010 yılının ilk beş ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 49,2 oranında azalarak 1,7 milyar dolar olmuştur.

2010 yılının Ocak-Mayıs döneminde portföy yatırımlarında net sermaye girişi 7,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde yurtiçinde yerleşiklerin yurt dışında 1,3 milyar dolar tutarında net menkul değer alımı gerçekleştirdiği görülmektedir. Söz konusu dönemde, yurtdışında yerleşik kişiler hisse senedi ve borçlanma senetleri piyasalarında sırasıyla 214 milyon dolar ve 8,6 milyar dolar net alım gerçekleştirmişlerdir.

Tablo 14: Sermaye Hareketleri

(Milyon Dolar)

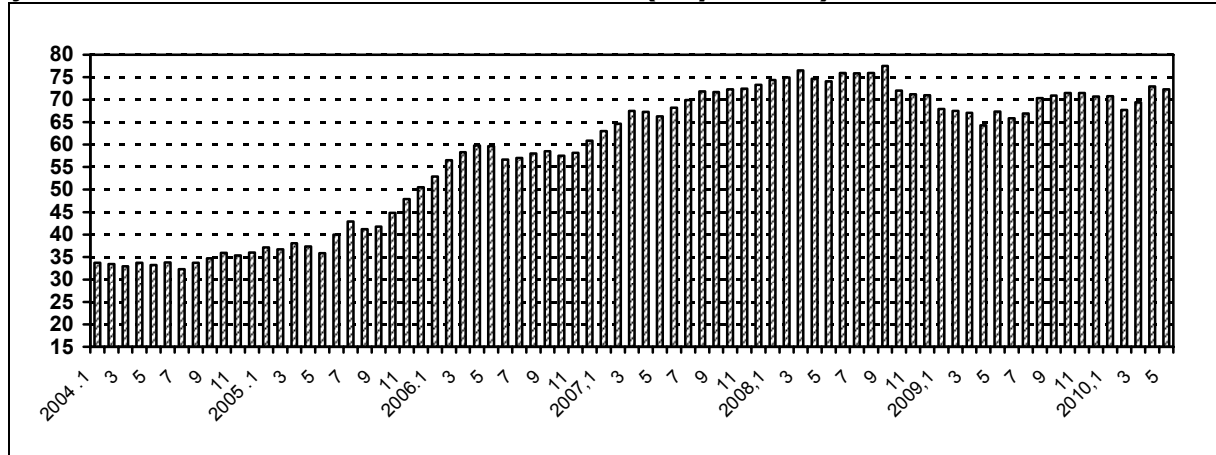
	Yıllık		Ocak-Mayıs	
	2008	2009	2009	2010
Sermaye ve Finans Hesapları	36.305	9.290	-490	16.739
1. Doğrudan Yatırımlar	15.720	6.401	3.340	1.697
Yurtdışında	-2.549	-1.554	-521	-865
Yurtiçinde	18.269	7.955	3.861	2.562
2. Portföy Yatırımları	-5.046	196	468	7.518
Varlıklar	-1.276	-2.742	-1.364	-1.331
Yükümlülükler	-3.770	2.938	1.832	8.849
-Hisse Senetleri	716	2.827	1.065	214
-Borç Senetleri	-4.486	111	767	8.635
3. Diğer Yatırımlar	24.574	2.804	-6.812	14.393
Varlıklar	-10.935	10191	2.351	7.319
Yükümlülükler	35.509	-7.387	-963	7.074
-Ticari Krediler	1.565	-1.120	-1.235	265
-Krediler	30.138	-12.797	-9.284	365
-Genel Hükümet	3.443	923	-515	1.153
-Bankalar	3.017	-4.129	-5.476	2.556
-Diğer Sektörler	23.678	-9.591	-3.293	-3.344
-Mevduatlar	3.387	4.587	1.256	6.347
-Diğer Yükümlülükler	419	1.943	100	97
4. Rezerv Varlıklar	1.057	-111	2.514	-6.869
Net Hata Noksan	5.641	4.653	5.671	694

Kaynak: TCMB

Diğer yatırımlar kaleminde 2009 yılının Ocak-Mayıs döneminde 6,8 milyar dolar net çıkış, 2010 yılının aynı döneminde ise 14,4 milyar dolar net giriş gerçekleşmiştir. 2010 yılının ilk beş ayında, kısa vadeli ticari kredi kullanımının geri ödemelere oranının geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 94,4'ten yüzde yüz de 101'e yükselmesi dikkat çekici bir gelişmedir.

2009 yılının Ocak-Mayıs döneminde 2,5 milyar dolar azalan resmi rezervlerde, 2010 yılının aynı döneminde dış finansman imkanlarının güçlenmesi ve kredi piyasalarında yaşanan genişleme nedeniyle 6,9 milyar dolar artış görülmüştür.

2009 yılı sonunda 70,7 milyar dolar seviyesinde bulunan Merkez Bankası brüt rezervleri, geçici verilere göre 2010 yılı Mayıs ayında 72,3 milyar dolara yükselmiştir.

Şekil 2: Merkez Bankası Uluslararası Rezervleri (Milyar Dolar)

Kaynak: TCMB

III. Merkezi Yönetim Bütçesi

2010 yılının ilk yarısı itibarıyla merkezi yönetim bütçe gelirleri 121,1 milyar TL, harcamaları ise 136,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre gelirler yüzde 19,1, harcamalar ise yüzde 9,3 oranında artış göstermiş, böylece 2009 yılı ilk altı ayında 23,2 milyar TL olan merkezi yönetim bütçe açığı 2010 yılının aynı döneminde 15,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz dışı denge ise bu dönemde 12,1 milyar TL fazla vermiştir.

Küresel mali krizden çıkış ve ekonomik faaliyetlerde canlanma belirtilerinin ortaya çıktığı 2010 yılı ilk yarısında merkezi yönetim bütçesi gelirleri de benzer bir seyir izleyerek bütçe tahminleriyle uyumlu bir seviyede gerçekleşmiştir. 2009 yılı ilk yarısının oluşturduğu baz etkisinin yanı sıra iç talepte yaşanan canlanmayla dolaylı vergilerde sağlanan yüksek performans sonucunda yılın ilk altı ayında vergi gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 24,7 oranında bir artış göstermiştir. Diğer taraftan cari transferler ve sosyal güvenlik kurumları devlet primi kalemlerindeki artışlarla birlikte merkezi yönetim bütçe harcamaları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9,3 artmış, böylece yılın ilk yarısında bütçe başlangıç ödeneginin yüzde 47,6'sı kullanılmıştır.

Tablo 15: Merkezi Yönetim Bütçesi Büyüklükleri

(Milyon TL)

	Ocak-Haziran		Yüzde Değişme	2010 Bütçe Tah./Baş. Ödeneği	Gerç. Oranı (%)
	2009	2010			
Gelirler	101.626	121.065	19,1	236.794	51,1
Genel Bütçe Gelirleri	98.287	116.843	18,9	229.947	50,8
Vergi Gelirleri	79.083	98.622	24,7	193.324	51,0
Vergi Dışı Gelirler	17.112	16.362	-4,4	24.571	66,6
Sermaye Gelirleri	1.397	634	-54,6	10.649	6,0
Alınan Bağış ve Yardımlar	522	1.121	114,7	964	116,2
Alacaklardan Tahsilat	172	104	-39,6	438	23,7
Özel Bütçe Gelirleri	2.016	2.828	40,3	4.898	57,7
Düzenleyici ve Denet. Kurullar	1.323	1.393	5,3	1.949	71,5
Harcamalar	124.831	136.494	9,3	286.981	47,6
Faiz Dışı Harcamalar	97.589	108.935	11,6	230.231	47,3
Personel Giderleri	28.469	31.736	11,5	60.349	52,6
Sosyal Gv. Kur. Devlet Primi	3.446	5.361	55,6	11.110	48,3
Mal ve Hizmet Alımları	10.699	10.515	-1,7	25.190	41,7
Cari Transferler	46.097	51.821	12,4	102.173	50,7
Sermaye Giderleri	4.987	5.462	9,5	18.924	28,9
Sermaye Transferleri	1.177	1.401	19,1	3.429	40,9
Borç Verme	2.714	2.638	-2,8	6.903	38,2
Yedek Ödenek	0	0	0	2.153	0
Faiz Harcamaları	27.242	27.559	1,2	56.750	48,6
Bütçe Dengesi	-23.205	-15.429	-33,5	-50.187	30,7
Faiz Dışı Denge	4.038	12.129	200,4	6.563	184,8

Kaynak: Maliye Bakanlığı (Kamu Hesapları Bülteni)

2010 yılının Ocak-Haziran döneminde, genel bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 18,9 oranında artarak 116,8 milyar TL düzeyinde gerçekleşmiştir. Genel bütçe gelirleri içerisinde, 2009 yılının aynı dönemine göre vergi gelirleri yüzde 24,7 artarken, vergi dışı gelirler yüzde 4,4 sermaye gelirleri ise 54,6 oranında azalmıştır. Böylece, bu dönemde 98,6 milyar TL vergi geliri tahsilatı gerçekleşirken, genel bütçe vergi dışı gelirleri 16,4 milyar TL, sermaye gelirleri ise

634 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde, özel bütçeli idarelerin gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 40,3 düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri ise 5,3 oranında artmıştır.

Tablo 16: Merkezi Yönetim Bütçesi Gelirleri

(Milyon TL)

	Ocak-Haziran		Yüzde Değişme	2010 Bütçe Tahmini	Gerç. Oranı (%)
	2009	2010			
Merkezi Yönetim Bütçe Gelirleri	101.626	121.065	19,1	236.794	51,1
Genel Bütçe Gelirleri	98.287	116.843	18,9	229.947	50,8
Vergi Gelirleri	79.083	98.622	24,7	193.324	51,0
Gelir, Kar ve Ser. Kaz. Üz. Al. Ver.	26.097	29.392	12,6	59.481	49,4
Gelir Vergisi	18.972	19.316	1,8	41.516	46,5
Kurumlar Vergisi	7.125	10.076	41,4	17.965	56,1
Mülkiyet Üzerinden Al. Ver.	2.245	2.682	19,5	4.484	59,8
Motorlu Taşıtlar Vergisi	2.157	2.575	19,4	4.328	59,5
Diğer	87	107	23,1	156	68,9
Dahilde Alınan Mal ve Hizmet Ver.	33.335	41.890	25,7	86.366	48,5
Dahilde Alınan KDV	9.517	12.278	29,0	22.636	54,2
ÖTV	19.305	25.637	32,8	54.631	46,9
Banka ve Sig. Muam. Vergisi	2.158	1.798	-16,7	3.875	46,4
Özel İletişim Vergisi	2.137	1.952	-8,6	4.816	40,5
Diğer	219	224	2,3	408	54,9
Uluslararası Tic. ve Mua. Alınan Ver.	12.865	17.996	39,9	33.134	54,3
İthalde Alınan KDV	11.661	16.487	41,4	30.108	54,8
Diğer	1.204	1.509	25,3	3.025	49,9
Diğer Vergiler	234	564	140,7	55	1018,7
İd. Harçlar ve Üc. San. Dışı Arizi S.	2.272	3.586	57,8	5.405	66,4
Diğer vergi ve harçlar	2.035	2.512	23,4	4.399	57,1
Vergi Dışı Gelirler	17.112	16.362	-4,4	24.571	66,6
Sermaye Gelirleri	1.397	634	-54,6	10.649	6,0
Alınan Bağış ve Yardımlar	522	1.121	114,7	964	116,2
Alacaklardan Tahsilât	172	104	-39,6	438	23,7
Özel Bütçe Gelirleri	2.016	2.828	40,3	4.898	57,7
Düz. ve Denet. Kurumların Gelirleri	1.323	1.393	5,3	1.949	71,5

Kaynak: Maliye Bakanlığı (Kamu Hesapları Bülteni)

2010 yılının ilk yarısında, gelir, kar ve sermaye kazancı üzerinden alınan vergilerden kurumlar vergisi tahsilâtı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 41,4 oranında artış gösterirken, gelir vergisindeki artış 1,8 oranında gerçekleşmiştir. Bu dönemde 10,1 milyar TL'si kurumlar vergisi, 19,3 milyar TL'si da gelir vergisi olmak üzere gelir, kar ve sermaye kazancı üzerinden alınan vergiler tahsilâtı 29,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Bu dönemde yurtiçi talepteki canlanmaya bağlı olarak dâhilde alınan mal ve hizmet vergileri tahsilâtı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 25,7 oranında artarak 41,9 milyar TL olmuştur. Bu artışta dahilde alınan KDV tahsilâtındaki yüzde 29 ve özel tüketim vergisi (ÖTV) tahsilâtındaki yüzde 32,8 oranındaki artışlar etkili olmuştur. Bu dönemde, faiz oranlarındaki düşüş BSMV tahsilâtının 2009 yılı aynı dönemine göre düşmesinde etkili olurken, telekomünikasyon sektöründe yapılan düzenleme ile ara bağlantı ücretlerinde yapılan indirim karşın kullanımdaki artış paralel seyretmemiş ve özel iletişim vergisi tahsilâtı geçen yıla göre yüzde 8,6 oranında düşmüştür. Geçen yılın aynı dönemine göre motorlu taşıtlar vergisi (MTV) tahsilâtı yüzde 19,4 artarak 2,6 milyar TL olmuştur.

Ekonomik faaliyetlerdeki canlanma ve dış ticaretteki artışla birlikte, bu dönemde, uluslararası ticaret ve muamelelerden alınan vergiler geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 39,9 oranında artmış ve 18 milyar TL dolayında gerçekleşmiştir. Bu dönemde, 2009 yılının aynı döneminde 11,7 milyar TL olarak gerçekleşen ithalde alınan KDV yüzde 41,4 oranında artmış ve 16,5 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca inşaat sektörü başta olmak üzere çeşitli harç tutarlarına ilişkin düzenlemeyle birlikte harç gelirleri tahsilatı geçen yıla göre yüzde 57,8 oranında artarak 3,6 milyar TL dolayında gerçekleşmiştir.

2010 yılı Ocak-Haziran döneminde genel bütçe vergi dışı gelirleri 16,4 milyar TL, özel bütçeli kuruluşların elde ettiği öz gelirler ise 2,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 17: Merkezi Yönetim Bütçesi Harcamaları

(Milyon TL)

	Ocak-Haziran		Yüzde Değişme	2010 Bütçe Baş. Ödeneği	Gerç. Oranı (%)
	2009	2010			
Merkezi Yönetim Bütçe Harcamaları	124.831	136.494	9,3	286.981	47,6
Faiz Dışı Harcamalar	97.589	108.935	11,6	230.231	47,3
Personel Giderleri	28.469	31.736	11,5	60.349	52,6
Sos. Güv. Kur. Devlet Primi	3.446	5.361	55,6	11.110	48,3
Mal ve Hizmet Alımları	10.699	10.515	-1,7	25.190	41,7
Sağlık Harcamaları	3.510	2.459	-30,0	4.801	51,2
Diğer	7.189	8.056	12,1	20.389	39,5
Cari Transferler	46.097	51.821	12,4	102.173	50,7
KİT Görev Zararları	1.844	1.170	-36,6	3.038	38,5
Sos. Güv. Kuruluşları	26.215	29.039	10,8	58.949	49,3
Gelirden Ayrılan Paylar	10.290	12.837	24,8	23.908	53,7
Tarımsal Destekleme	3.661	4.627	26,4	5.605	82,6
Diğer	4.088	4.148	1,5	10.672	38,9
Diğer cari	14.378	16.985	18,1	34.581	49,1
Sermaye Giderleri	4.987	5.462	9,5	18.924	28,9
Sermaye Transferleri	1.177	1.401	19,1	3.429	40,9
Borç Verme	2.714	2.638	-2,8	6.903	38,2
Yurtiçi	2.501	2.366	-5,4	6.298	37,6
Yurtdışı	213	272	27,9	605	45,0
Yedek Ödenek	0	0	0	2.153	0
Faiz Harcamaları	27.242	27.559	1,2	56.750	48,6
İç Borç Faizi	23.523	24.139	2,6	46.552	51,9
Dış Borç Faizi	3.684	3.251	-11,7	7.757	41,9

Kaynak: Maliye Bakanlığı (Kamu Hesapları Bülteni)

2010 yılının ilk altı aylık döneminde Merkezi Yönetim Bütçesi faiz dışı harcamaları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11,6 oranında artarak 108,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz dışı harcamalar içerisinde personel giderleri yüzde 11,5 artarak başlangıç ödeneğiyle uyumlu bir seyir izlemiştir. Buna karşın aynı dönemde, sosyal güvenlik kurumlarına olan devlet primi ödemeleri; 15 Ocak 2010 tarihinden itibaren genel sağlık sigortası kapsamına alınan kamu personeli için yapılan sağlık sigortası ödemelerinin de etkisiyle geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 55,6 oranında artarak 5,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Buna paralel olarak mal ve hizmet alımları içerisinde yer alan sağlık giderleri yüzde 30 oranında azalarak 2,5 milyar TL olmuştur.

Cari transferler kaleminde KİT görev zararları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 36,6 azalarak 1,2 milyar dolayında gerçekleşirken Sosyal Güvenlik Kuruluşlarına yapılan transferler yüzde 10,8 oranında, tarımsal desteklemeye yönelik transferler ise yüzde 26,4 oranında artış göstermiştir. Böylece cari transferler geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 12,4 artarak 51,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, mahalli idarelere, fonlara ve diğer kurum ve kuruluşlara gelirlerden ayrılan paylar genel bütçe vergi performansına bağlı olarak yüzde 24,8 oranında artmış ve 12,8 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

Bu dönemde, sermaye giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9,5 artarak 5,5 milyar dolaylarında, sermaye transfer ise 1,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

2010 yılının ilk yarısı itibarıyla, merkezi yönetim bütçesi faiz harcamaları geçen yılın aynı dönemindeki seviyesine yakın bir seyir izleyerek 27,6 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Faiz harcamaları için ayrılan bütçe ödeneğinin yılın ilk yarısı itibarıyla yüzde 48,6'sı kullanılmıştır. Bu dönemde, 24,1 milyar TL iç borç faiz ödemesi, 3,2 milyar TL'lik ise dış borç faiz ödemesi gerçekleştirilmiştir.

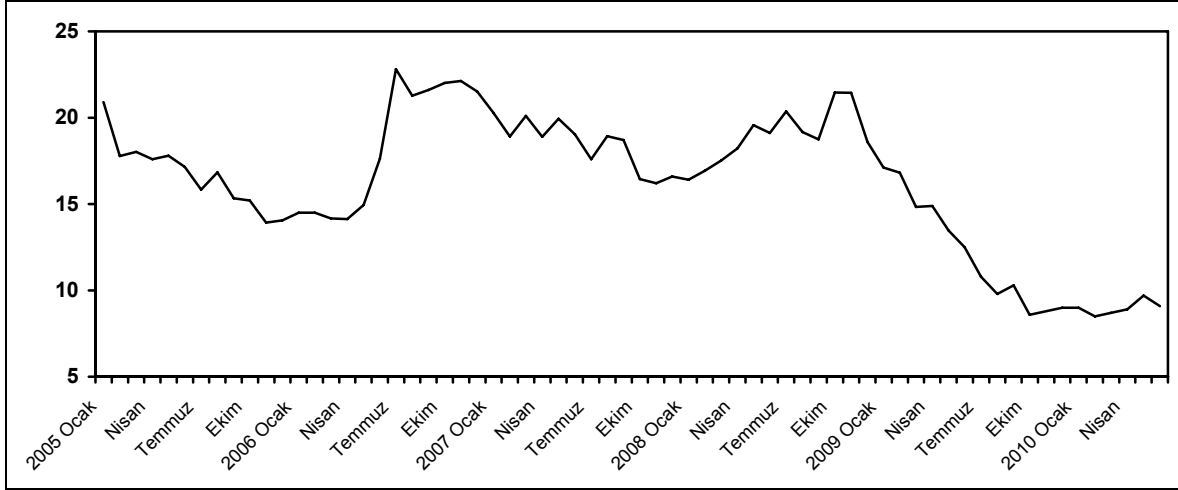
Tablo 18: Merkezi Yönetim Bütçesi Borç Stoku

(Milyon TL)

	2009 (Yılsonu)	2010 (Haziran)	Yüzde Değişme
Merkezi Yönetim Brüt Borç Stoku	441.507	458.533	3,9
İç Borç Stoku	330.005	343.142	4,0
Dış Borç Stoku	111.503	115.391	3,5
Borç Stoku Döviz-Faiz Yapısı	441.507	458.533	3,9
TL-Sabit Faizli	144.891	148.350	2,4
TL-Değişken Faizli	167.945	180.860	7,7
Döviz Cinsinden	128.671	129.323	0,5
Döviz Cinsinden Sabit Faizli	91.055	91.257	0,2
Döviz Cinsinden Değişken Faizli	37.615	38.066	1,2
Borç Stokunun Alacaklıya Göre Dağılımı			
İç Borç Stoku	330.005	343.142	4,0
Piyasa	269.082	284.125	5,6
Kamu Kesimi	60.923	59.017	-3,1
Dış Borç Stoku	111.503	115.391	3,5
Kredi	49.920	49.713	-0,4
Tahvil İhracı	61.582	65.678	6,7

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Merkezi yönetim bütçesi borç stoku verileri incelendiğinde; Merkezi Yönetim Brüt Borç Stokunun 2010 yılının Haziran ayı sonu itibarıyla, 2009 yılsonuna göre yüzde 3,9 oranında artarak 458,5 milyar TL'ye yükseldiği görülmektedir. Bu dönemde iç borç stoku yüzde 4,0 oranında artarak 343,1 milyar TL, dış borç stoku ise yüzde 3,9 oranında artarak 115,4 milyar TL olmuştur. Brüt borç stoku içerisinde TL cinsinden sabit faizli borçlar 2009 yılsonuna göre yüzde 2,4 artarken TL cinsinden değişken faizli borçlardaki artış ise yüzde 7,7 olmuştur. Döviz cinsinden borçlar ise 2009 yılsonuna göre yüzde 0,5 artış göstermiş ve 129,3 milyar TL olmuştur. Döviz cinsi borçlardan 91,3 milyar TL'si sabit faizli, 38 milyar TL'si ise değişken faizlidir. Borçlanmanın alıcılara göre dağılımında ise; piyasaya olan borçlanmanın yüzde 5,6 oranında artışla 284,2 milyar TL'ye yükseldiği, kamu kesimine olan borçların ise yüzde 3,1 oranında azalarak 59 milyar TL'ye düştüğü görülmektedir. Aynı dönemde dış borç stoku içerisinde yer alan uluslararası kuruluşlardan ve hükümet kuruluşlarından kullanılan krediler yüzde 0,4 oranında azalmış, yurt dışına yönelik tahvil ihracı yoluyla oluşan yükümlülükler ise yüzde 6,7 oranında artmıştır.

Şekil 3 : İç Borçlanma Faiz Oranı (Yıllık Bileşik)**IV. Parasal Büyüklükler ve Mali Piyasalardaki Gelişmeler**

2010 yılı Haziran ayında bir önceki ay sonuna göre, Net Dış Varlıklar 1,1 milyar dolar artarken, İç Döviz Yükümlülükleri 24,2 milyar dolar seviyesini korumuştur. Varlık ve yükümlülük kalemlerinde görülen bu gelişme neticesinde Merkez Bankası Net Döviz Pozisyonu aynı dönemde 1,1 milyar dolar artarak 39,8 milyar dolara çıkmıştır. Bu dönemde Merkez Bankası Net Rezervleri 1,2 milyar dolar azalarak 70,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 19: Merkez Bankası Net Döviz Pozisyonu*

(Milyon Dolar)

	2008	2009	2010		
	Aralık	Aralık	Nisan	Mayıs	Haziran
Net Döviz Pozisyonu	36.300,6	37.271,8	40.124,3	40.813,8	39.762,0
- Net Dış Varlıklar	60.509,4	61.431,3	64.807,1	65.030,6	63.930,1
Net Rezervler	69.541,8	70.237,3	72.535,6	71.463,2	70.253,7
KMDTH ve SDMH(-)**	13.582,5	12.888,8	11.840,7	10.984,5	10.962,0
Diğer	4.550,1	4.082,8	4.112,2	4.551,9	4.638,4
- İç Döviz Yükümlülükleri	24.208,9	24.159,5	24.682,7	24.216,9	24.168,1
Döviz Olarak Takip Olunan Mev.	10.405,7	10.562,2	10.875,7	10.200,0	10.270,4
Hazine Mevduatı	7.951,7	8.739,8	9.352,0	8.664,1	8.724,7
Bankaların Döviz Mevduatı	13.803,2	13.597,3	13.807,0	14.016,9	13.897,7

Kaynak: TCMB günlük vaziyet

*Ayın son Cuma günü itibarıyla

** KMDTH: Kredi Mektuplu Döviz Tevdiat Hesabı, SDMH: Süper Döviz Mevduat Hesabı

Haziran ayında Merkez Bankası Net İç Varlıkları 0,2 milyar TL artmıştır. Bu dönemde, Net İç Varlıkları oluşturan Toplam İç Krediler 0,7 milyar TL artarken, Diğer İç Varlıklar kalemi 0,5 milyar TL azalmıştır. Toplam İç Krediler kaleminin alt detaylarını oluşturan kalemlerden Değerleme Hesabı 0,4 milyar TL azalırken, Hazinesin Borçları 0,9 milyar TL artmıştır.

Tablo 20: Merkez Bankası Analitik Bilançosu*

(Milyon TL)

	2008	2009	2010		
	Aralık	Aralık	Nisan	Mayıs	Haziran
Net Döviz Pozisyonu+Net İç Varlıklar = Merkez Bankası Parası	54.001,1	50.731,8	61.471,5	58.951,0	57.866,0
Net Döviz Pozisyonu(NDP)	54.719,5	56.120,2	59.400,1	63.698,0	62.458,2
- Net Dış Varlıklar	91.211,9	92.497,2	95.940,4	101.493,3	100.421,4
- İç Döviz Yükümlülükleri	36.492,4	36.376,9	36.540,3	37.795,3	37.963,2
Net İç Varlıklar (I+II)	-718,3	-5.388,4	2.071,5	-4.747,1	-4.592,2
I- Top. İç Kred. (1+2+3+4+5)	7.519,0	4.121,6	10.295,6	3.223,4	3.895,5
1- Hazinesinin Borçları	13.722,4	8.645,8	12.101,9	7.068,8	7.988,0
a. DİBS	13.763,0	8.708,3	12.172,1	7.123,8	8.052,1
b. Dövizle Endeksli DİBS	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
c. Diğer	-40,6	-62,5	-70,2	-55,0	-64,1
2- Değerleme Hesabı	-6.203,7	-5.010,1	-2.309,8	-4.329,5	-4.609,4
3- IMF Acil Yardımı	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4 - Bankalara Açılan Krd.	0,4	485,8	503,5	484,1	516,9
5- TMSF'na Kullan. Krd.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
II- Diğer	-8.237,4	-9.510,0	-8.224,1	-7.970,4	-8.487,6
REZERV PARA	55.812,5	64.723,5	62.497,3	62.694,0	67.203,5
Emisyon	32.724,8	38.340,3	40.242,0	41.818,2	43.560,8
Bankalar Zor. Karş.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bankalar Serbest Mevduat	22.933,9	26.178,7	22.072,3	20.676,3	23.539,8
Diğer	153,8	204,5	183,0	199,5	102,9
PARASAL TABAN	52.976,3	45.806,1	54.123,9	47.144,7	56.204,5
API'den Borçlar	-2.836,1	-18.917,4	-8.373,4	-15.549,3	-10.999,1
MERKEZ BANKASI PARASI	54.001,0	50.731,9	61.471,5	58.951,0	57.866,0
Kamu Mevduatı	1.024,7	4.925,8	7.347,6	11.806,3	1.661,6

Kaynak: TCMB günlük vaziyet

* Rakamlar ayın son cuma günü itibarıyla. Toplamlar yuvarlama sonucu tutmayabilir.

Bilançonun pasif kalemleri incelendiğinde, Haziran ayında Merkez Bankası Parasının Nisan ayında bu yana gerileyerek 57,9 milyar TL'ye indiği görülmektedir. Emisyon ve Bankalar Serbest Mevduat kalemlerindeki artışı neticesinde, Rezerv Para bu dönemde 4,5 milyar TL artarak 67,2 milyar TL'ye yükselmiştir. Haziran ayında, API'den Borçlar kalemi -11 milyar TL olurken, Kamu Mevduatı 1,7 milyar TL azalarak 0,9 milyar TL'ye gerilemiştir.

Tablo 21: Parasal Büyüklüklerdeki Gelişmeler

(Yüzde Değişme)

	2010 Haziran / 2010 Mayıs	2010 Haziran / 2009 Aralık	2010 Haziran / 2009 Haziran
Emisyon	4,17	9,48	24,13
Rezerv Para	7,19	17,32	14,38
M1*	3,91	5,40	22,67
M2*	3,01	7,39	17,07
TÜFE	-0,56	3,59	8,34

Kaynak: TCMB, TÜİK

*Avrupa Merkez Bankası istatistik tanım ve standartlarına uyum çalışmaları çerçevesinde Merkez Bankası tarafından para arzı tanımlarında değişiklik yapılmıştır. Bu tabloda verilen M1 ve M2'ye ilişkin değişim oranları, yeni para arzı tanımlarına göre hesaplanan oranlardır.

Haziran ayında M1 para arzı, vadesiz TL mevduatlardaki yüzde 5,2 seviyesindeki artıştan dolayı, bir önceki aya göre yüzde 3,9 oranında yükselmiştir. Aynı dönemde M2 para arzı ise vadeli TL mevduatlardaki artışın etkisiyle yüzde 3 oranında artış göstermiştir. 2009 yılı sonuna göre bakıldığında ise, M1 para arzının yüzde 5,4 ve M2 para arzının yüzde 7,4 oranında yükseldiği görülmektedir.

Tablo 22. Merkez Bankası Faiz Oranlarında Gelişmeler

(Yüzde)

PPK Toplantı Tarihleri	Faiz Kararı	Faiz Oranı(1)
15 Ocak 2009	-2,00	13,00
19 Şubat 2009	-1,50	11,50
19 Mart 2009	-1,0	10,50
16 Nisan 2009	-0,75	9,75
14 Mayıs 2009	-0,50	9,25
16 Haziran 2009	-0,50	8,75
16 Temmuz 2009	-0,50	8,25
18 Ağustos 2009	-0,50	7,75
17 Eylül 2009	-0,50	7,25
15 Ekim 2009	-0,50	6,75
19 Kasım 2009	-0,25	6,50
17 Aralık 2009	Değişiklik yapılmadı	6,50
14 Ocak 2010	Değişiklik yapılmadı	6,50
16 Şubat 2010	Değişiklik yapılmadı	6,50
18 Mart 2010	Değişiklik yapılmadı	6,50
13 Nisan 2010	Değişiklik yapılmadı	6,50
18 Mayıs 2010	Değişiklik yapılmadı	6,50
17 Haziran 2010	Değişiklik yapılmadı	6,50
15 Temmuz 2010	Değişiklik yapılmadı	6,50

(1) Merkez Bankası gecelik borçlanma faiz oranı

Kaynak: TCMB

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu, Temmuz ayındaki toplantısında İMKB Repo-Ters Repo Piyasasında Aralık ayından bu yana uygulanmakta olan gecelik borçlanma faiz oranında bir değişikliğe gitmemiş ve faiz oranını yüzde 6,5 seviyesinde tutmuştur. Kurul, son dönemde açıklanan verilerle ekonomide belli bir toparlanma eğilimi görünmesine karşın küresel ekonomideki sorunların devam ettiğini ifade etmiş ve faiz oranlarının bir süre daha mevcut seviyede tutulabileceğini belirtmiştir.

Tablo 23. İMKB 100 Bileşik Endeksinin Getirisi

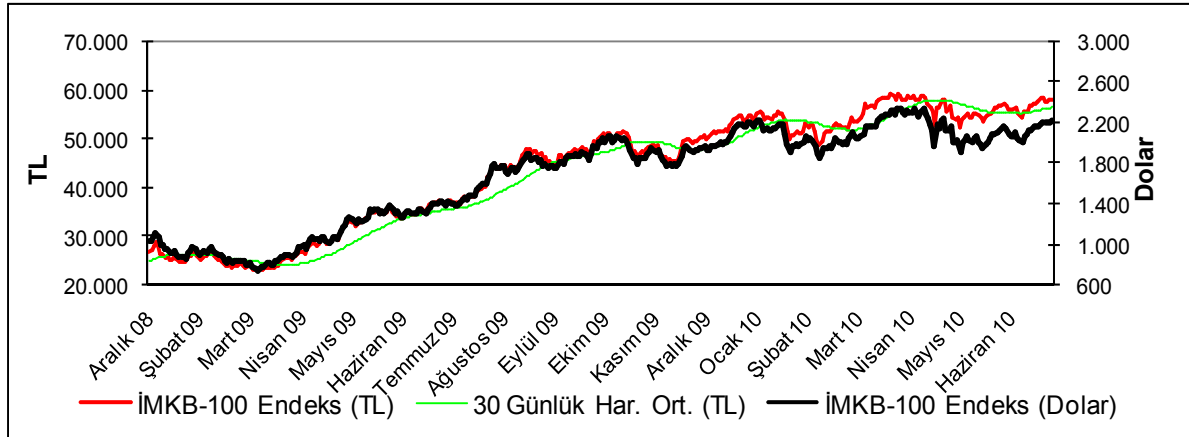
(Yüzde Değişme)

	Aylık Bazda			Yıllık Bazda			Dolar Bazında	
	Nominal	Reel Getiri		Nominal	Reel Getiri		Nominal Getiri	
	Getiri	ÜFE	TÜFE	Getiri	ÜFE	TÜFE	Aylık	Yıllık
2006 Aralık	2,5	2,6	2,2	-1,7	-11,9	-10,3	5,4	-6,1
2007 Aralık	2,4	2,3	2,2	42,0	34,0	31,0	3,5	72,1
2008 Aralık	4,5	8,3	4,9	-51,6	-55,3	-56,1	7,3	-63,2
2009 Ocak	-3,5	-3,7	-3,7	-39,3	-43,7	-44,5	-10,1	-56,6
Şubat	-7,4	-8,4	-7,0	-46,3	-49,6	-50,2	-10,3	-62,1
Mart	7,2	6,9	6,1	-34,0	-36,2	-38,8	8,5	-48,3
Nisan	22,8	22,1	22,8	-27,2	-26,9	-31,4	29,8	-40,7
Mayıs	10,6	10,6	9,9	-12,4	-10,2	-16,8	13,8	-31,1
Haziran	5,6	4,6	5,4	5,3	7,3	-0,4	6,2	-15,8
Temmuz	15,4	16,2	15,1	1,0	5,0	-4,1	19,8	-20,5
Ağustos	9,2	8,7	9,5	16,8	18,1	10,9	7,2	-8,2
Eylül	2,9	2,3	2,5	32,9	32,3	26,2	4,2	10,8
Ekim	-1,5	-1,8	-3,8	69,5	69,2	61,3	-1,9	78,4
Kasım	-3,9	-5,1	-5,1	76,4	73,7	67,1	-3,9	85,9
Aralık	16,5	15,7	15,9	96,6	85,6	84,6	16,1	101,2
2010 Ocak	3,5	2,9	1,6	110,7	98,2	94,8	3,7	132,2
Şubat	-9,0	-10,5	-10,3	106,9	93,7	87,9	-12,2	127,3
Mart	13,7	11,6	13,1	119,4	102,1	100,3	15,3	141,5
Nisan	4,3	1,9	3,7	86,3	68,7	69,0	7,2	99,5
Mayıs	-7,8	-6,7	-7,4	55,4	42,3	42,4	-13,2	52,2
Haziran	0,8	1,3	1,4	48,4	37,9	37,0	0,4	43,8

Kaynak: TÜİK, İMKB

(*) Getiri, dönem sonu itibarıyla bir önceki dönem sonuna göre hesaplanmaktadır.

Haziran ayında İMKB Ulusal 100-Bileşik Endeksi aylık bazda yüzde 0,8, yıllık bazda yüzde 48,4 oranında artmıştır. Reel bazda getiri incelendiğinde, TÜFE'ye göre yıllık yüzde 37 seviyesinde reel getiri gerçekleştiği görülmektedir. İMKB Ulusal 100-Bileşik Endeksi dolar bazında aylık yüzde 0,4, yıllık yüzde 43,8 oranında artmıştır.

Şekil 4: İMKB 100 Bileşik Endeksi

Kaynak: İMKB

Tablo 24. Bankacılık Sektöründe Kredi ve Mevduatların Gelişimi

(Yüzde Değişim)

	2010 Haziran / 2010 Mart	2010 Haziran / 2009 Aralık	2010 Haziran / 2009 Haziran
Toplam Mevduat (Bankalararası Hariç)	3,9	7,2	16,2
Yurtiçi Yerleşikler Toplam TL Mevduat	6,8	12,0	24,0
Yurtiçi Yerleşikler Toplam YP Mevduat (\$)	-2,5	-4,0	-1,2
Toplam Krediler	10,6	18,5	30,2
Mevduat Bankaları Yurtiçi Kredileri	10,5	18,4	30,3
Mevduat Bankaları Yurtiçi TL Kredileri	8,3	13,2	20,8
Mevduat Bankaları Yurtiçi YP Kredileri	22,8	51,0	106,3
Kalkınma Yatırım Bankaları Kredileri	2,3	2,4	8,5

Kaynak: TCMB

2010 yılı Haziran ayı itibarıyla toplam mevduat (bankalararası hariç), Mart ayı sonuna göre yüzde 3,9 oranında artmıştır. Bu dönemde TL mevduatlar yüzde 6,8 oranında artış gösterirken, YP mevduatların dolar cinsinden değeri yüzde 2,5 oranında gerilemiştir. 2009 yılı sonuna göre karşılaştırıldığında ise, TL mevduatların yüzde 12 oranında yükseldiği, YP mevduatların yüzde 4 oranında gerilediği görülmektedir. YP mevduatların dolar değerinde gözlenen gerilemede, dolar cinsinden mevduatlardaki gerilemenin yanı sıra, parite etkisiyle euro cinsi mevduatların dolar değerinin gerilemesi de etkili olmuştur. 2009 yılı sonunda yüzde 32,4, 2010 yılı Mart ayında yüzde 31,1 olan YP mevduatların toplam mevduatlar içindeki payı, 2010 yılı Haziran ayında yüzde 29,1'e inmiştir.

2009 yılının son çeyreğinden itibaren toparlanma görülen kredilerdeki artış eğilimi 2010 yılının ikinci çeyreğinde de devam etmiştir. 2010 yılı Haziran ayı itibarıyla toplam krediler 2010 yılı Mart ayına göre yüzde 10,6, 2009 yılı sonuna göre ise yüzde 18,5 oranında yükselmiştir. Diğer yandan, yurtiçi şubeler tarafından kullanılan YP krediler 2009 yılının ikinci yarısından itibaren hızlı bir artış trendine girmiştir. Söz konusu krediler 2009 yılı Haziran ayına göre yüzde 106,3 oranında artış göstermiştir. Bu artışta, 16 Haziran 2009 tarihinde 32 Sayılı Kararda yapılan değişiklik, belli koşulların sağlanması halinde döviz geliri olmayan firmalara yurtiçi şubeler tarafından döviz cinsinden kredi kullanılabilmesinin önünün açılması sonucunda, şirketlere yurtdışı şubelerden kullanılan kredilerin bir kısmının yurtiçine kaymasının da etkili olduğu değerlendirilmektedir.

Bankaların aracılık fonksiyonlarının bir göstergesi olan kredilerin mevduatlara oranında 2010 yılının ilk yarısında artış trendi görülmüştür. 2009 yılı sonunda yüzde 65,8 olan söz konusu oran, 2010 yılı Mart ayında yüzde 68,6'ya, 2010 yılı Haziran ayında ise yüzde 72,9'a yükselmiştir.

Tablo 25. Mevduat Bankaları Yurtiçi Kredilerinin Türlerine Göre Dağılımı

	2009 Aralık			2010 Haziran		
	Milyon TL	Önceki yıla göre yüzde değişim	Yüzde Pay	Milyon TL	Aralık 2009'a göre yüzde değişim	Yüzde Pay
MEVD. BAN. YURTIÇİ KREDİ.	292.644	9,3	100,0	346.617	18,4	100,0
Ticari Krediler	146.257	7,1	50,0	181.616	24,2	52,4
Tüketici Kre. ve Kre. Kartları	126.357	11,0	43,2	143.265	13,4	41,3
-Tüketici Kredileri	90.583	11,7	31,0	104.798	15,7	30,2
-Konut Kredileri	42.554	13,4	14,5	48.900	14,9	14,1
-Taşıt Kredileri	4.182	-21,6	1,4	4.119	-1,5	1,2
-Diğer Tüketici Kredileri	43.846	14,7	15,0	51.779	18,1	14,9
-Kredi Kartları	35.774	9,2	12,2	38.468	7,5	11,1
İhtisas Kredileri	20.031	16,4	6,8	21.735	8,5	6,3
-Tarımsal Kredi	9.441	22,8	3,2	10.998	16,5	3,2
-Küçük Esn. Sanat. Kredi.	8.005	15,9	2,7	8.123	1,5	2,3
-Diğer	2.584	-1,2	0,9	2.615	1,2	0,8

Kaynak: TCMB

Yurtiçi kredilerin türleri itibarıyla gelişimine bakıldığında, 2010 yılının ilk yarısında en yüksek artışın ticari kredilerde gerçekleştiği görülmektedir. 2010 yılı Haziran ayı itibarıyla 2009 yılı sonuna göre ticari kredilerde yüzde 24,2, tüketici kredilerinde yüzde 15,7, kredi kartlarında yüzde 7,5, ihtisas kredilerinde ise yüzde 8,5 oranında artış olmuştur. Bu dönemde ticari kredilerin toplam krediler içindeki payı artarken, diğer kredi türlerinin payı gerilemiştir.

Tablo 26. TL Kredilere Uygulanan Ortalama Faiz Oranları (Akım Veriler)

	(Yüzde)		
	Taşıt Kredileri	Konut Kredileri	Ticari Krediler
2006 Aralık	20,5	21,5	18,2
2007 Aralık	16,5	16,8	17,2
2008 Aralık	21,6	20,7	22,8
2009 Ocak	21,4	18,4	20,5
2009 Şubat	20,3	18,2	19,0
2009 Mart	18,7	17,5	16,8
2009 Nisan	18,5	17,0	13,8
2009 Mayıs	18,2	16,4	13,7
2009 Haziran	18,2	16,2	13,8
2009 Temmuz	17,7	15,7	12,9
2009 Ağustos	16,0	13,1	11,4
2009 Eylül	14,9	12,9	11,2
2009 Ekim	14,4	12,2	9,9
2009 Kasım	13,7	12,2	10,1
2009 Aralık	12,4	12,1	9,1
2010 Ocak	13,6	12,2	8,7
2010 Şubat	13,0	11,9	8,6
2010 Mart	12,0	11,6	9,6
2010 Nisan	11,8	11,6	9,1
2010 Mayıs	11,7	11,5	8,7
2010 Haziran	11,3	11,1	9,4

Kaynak: TCMB

2010 yılı Haziran ayı itibarıyla 2009 yılı sonuna göre, bankalar tarafında taşıt ve konut kredilerine uygulanan ortalama faiz oranlarında gerileme görülürken, TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ortalama faiz oranlarında bir miktar artış olmuştur.

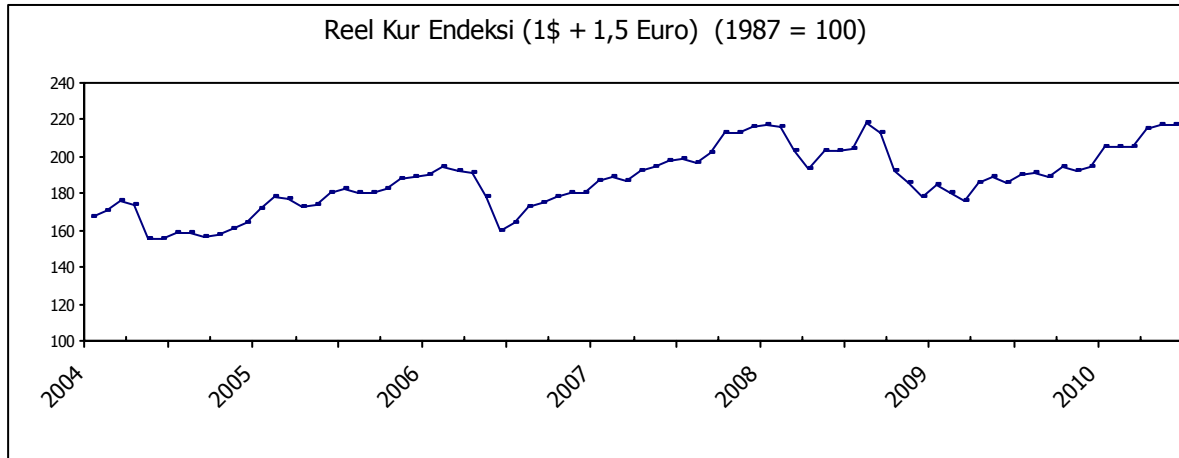
Tablo 27. Bankacılık Sektörüne İlişkin Seçilmiş Göstergeler

(Yüzde Değişim)

	Mevduat Bankaları Yurtiçi Kredileri / Yurtiçi Yer. Mevduat	Mevduat Bankaları Menkul Kıymetleri / Mevduat	YP Mevduat / Toplam Mevduat	Tahsili Gecikmiş Alacaklar / Toplam Krediler	Tasfiye Olunacak Kredi Kartları / T. Kredi Kart. Alacakları	Tasfiye Olunacak Tüketici Kredileri / T. Tük. Kredileri
2007 Aralık	68,4	46,6	33,8	4,4	6,7	1,4
2008 Aralık	67,5	42,9	33,2	4,4	7,2	2,3
2009 Ocak	66,6	44,5	33,6	5,0	7,5	2,6
2009 Şubat	64,7	46,2	33,5	5,3	8,2	2,8
2009 Mart	64,3	46,3	34,4	5,6	9,1	3,1
2009 Nisan	64,0	47,3	34,9	6,0	9,3	3,2
2009 Mayıs	65,3	48,5	34,8	6,1	9,9	3,4
2009 Haziran	64,7	48,2	33,9	6,3	9,9	3,5
2009 Temmuz	64,4	48,9	33,3	6,6	10,4	3,8
2009 Ağustos	64,6	51,1	34,3	6,9	10,9	4,1
2009 Eylül	64,0	50,8	34,5	7,0	11,4	4,2
2009 Ekim	65,9	53,2	34,1	7,1	12,2	4,3
2009 Kasım	66,1	53,2	33,2	7,0	12,0	4,2
2009 Aralık	65,8	52,8	32,4	6,8	11,6	4,3
2010 Ocak	66,8	53,9	32,6	6,7	11,5	4,2
2010 Şubat	67,5	54,0	31,3	6,5	11,5	4,0
2010 Mart	68,6	53,5	31,1	6,3	11,5	3,9
2010 Nisan	71,5	53,1	31,4	6,0	10,5	3,7
2010 Mayıs	72,9	52,5	29,8	5,8	10,4	3,6
2010 Haziran	72,9	50,9	29,1	5,6	10,2	3,5

Kaynak: TCMB

2009 yılı Kasım ayından itibaren tahsili gecikmiş alacakların (TGA) toplam kredilere oranında bir azalma eğilimi görülmektedir. 2009 yılı sonunda yüzde 6,8 seviyesinde olan söz konusu oran, 2010 yılı Mart ayında yüzde 6,3'e, 2010 yılı Haziran ayında ise yüzde 5,6'ya gerilemiştir. 2009 yılı sonunda sırasıyla yüzde 11,6 ve yüzde 4,3 olan tasfiye olunacak kredi kartlarının kredi kartı alacaklarına oranı ve tasfiye olunacak tüketici kredilerinin toplam tüketici kredilerine oranı ise, 2010 Haziran ayı itibarıyla yüzde 10,2'ye ve yüzde 3,5'e inmiştir.

Şekil 5: Reel Kur Endeksi

Kaynak: DPT Müsteşarlığı

Reel kur endeksindeki artış eğilimi, 2010 yılının ikinci çeyreğinde de devam etmiştir. 2009 yılı Aralık ayında 194,6, 2010 yılı Mart ayında 205,6 seviyesinde gerçekleşen reel kur endeksi, 2010 yılı Haziran ayında 216,7 seviyesine yükselmiştir.

Tablo 28. Yurtiçi Yerleşiklerin Portföy Yatırım Stoku

(milyon TL)

Tarih	Yurtiçi Yer. DTH	Yurtiçi Yer. TL Mevd.	Repo	TL DİBS	YP DİBS	Euro bond	Yat. Fonu	Kat. Bank. Katılma ve Cari Hesabı	Hisse senedi	Emekli. Yatırım Fonu	Toplam
2007 Aralık	104.196	209.846	2.733	55.593	1.258	4.281	26.498	14.828	31.246	4.559	455.038
2008 Aralık	127.823	268.803	2.199	61.416	1.331	4.478	24.200	18.796	19.623	6.042	534.711
2009 Ocak	129.194	266.610	1.826	63.408	1.417	5.156	26.147	19.863	19.634	6.563	539.818
2009 Şubat	131.603	273.440	1.896	63.715	1.490	5.193	27.904	21.183	21.197	6.631	554.252
2009 Mart	135.034	269.721	2.709	65.211	2.013	5.372	28.956	21.815	23.463	6.890	561.184
2009 Nisan	136.206	266.215	2.148	67.177	1.511	5.324	30.676	21.812	26.615	7.240	564.924
2009 Mayıs	136.776	267.128	2.040	67.037	1.436	5.303	30.096	22.148	30.425	7.453	569.842
2009 Haz.	135.464	275.529	1.911	66.574	1.412	5.193	29.996	22.929	29.469	7.672	576.149
2009 Tem.	133.827	278.683	1.574	67.867	1.601	5.010	28.776	23.244	34.471	8.046	583.099
2009 Ağus.	137.386	274.877	1.762	64.101	3.631	5.093	30.124	24.034	35.333	8.286	584.627
2009 Eylül	140.275	278.679	1.775	63.554	3.656	4.965	30.065	24.746	37.650	8.680	594.045
2009 Ekim	140.171	283.550	2.044	63.968	934	5.141	32.040	25.282	37.747	8.678	599.555
2009 Kasım	138.833	287.950	3.634	63.906	898	5.201	31.409	25.954	38.781	8.798	605.364
2009 Aralık	139.334	305.201	1.383	63.870	891	5.237	29.606	26.625	40.666	9.105	621.918
2010 Ocak	139.412	303.223	2.121	63.200	842	5.210	29.697	26.709	43.487	9.331	623.232
2010 Şubat	137.373	315.984	1.980	62.586	603	5.267	29.786	27.380	40.659	9.385	631.003
2010 Mart	137.252	320.073	1.832	62.011	596	5.219	29.981	27.570	45.625	9.734	639.893
2010 Nisan	138.099	320.073	1.806	60.232	576	5.055	29.063	28.539	48.421	9.949	641.813
2010 Mayıs	132.733	316.263	1.985	60.666	580	5.178	29.575	28.572	45.814	10.101	631.467
2010 Haz.	133.807	328.393	1.983	59.369	586	5.037	29.562	28.879	45.551	10.348	643.515
(Toplam İçindeki Pay – Yüzde)											
Tarih	Yurtiçi Yer. DTH	Yurtiçi Yer. TL Mevd.	Repo	TL DİBS	YP DİBS	Euro bond	Yat. Fonu	Kat. Bank. Katılma ve Cari Hesabı	Hisse senedi	Emekli. Yatırım Fonu	Toplam
2007 Aralık	22,9	46,1	0,6	12,2	0,3	0,9	5,8	3,3	6,9	1,0	100,0
2008 Aralık	23,9	50,3	0,4	11,5	0,2	0,8	4,5	3,5	3,7	1,1	100,0
2009 Ocak	23,9	49,4	0,3	11,7	0,3	1,0	4,8	3,7	3,6	1,2	100,0
2009 Şubat	23,7	49,3	0,3	11,5	0,3	0,9	5,0	3,8	3,8	1,2	100,0
2009 Mart	24,1	48,1	0,5	11,6	0,4	1,0	5,2	3,9	4,2	1,2	100,0
2009 Nisan	24,1	47,1	0,4	11,9	0,3	0,9	5,4	3,9	4,7	1,3	100,0
2009 Mayıs	24,0	46,9	0,4	11,8	0,3	0,9	5,3	3,9	5,3	1,3	100,0
2009 Haz.	23,5	47,8	0,3	11,6	0,2	0,9	5,2	4,0	5,1	1,3	100,0
2009 Tem.	23,0	47,8	0,3	11,6	0,3	0,9	4,9	4,0	5,9	1,4	100,0
2009 Ağus.	23,5	47,0	0,3	11,0	0,6	0,9	5,2	4,1	6,0	1,4	100,0
2009 Eylül	23,6	46,9	0,3	10,7	0,6	0,8	5,1	4,2	6,3	1,5	100,0
2009 Ekim	23,4	47,3	0,3	10,7	0,2	0,9	5,3	4,2	6,3	1,4	100,0
2009 Kasım	22,9	47,6	0,6	10,6	0,1	0,9	5,2	4,3	6,4	1,5	100,0
2009 Aralık	22,4	49,1	0,2	10,3	0,1	0,8	4,8	4,3	6,5	1,5	100,0
2010 Ocak	22,4	48,7	0,3	10,1	0,1	0,8	4,8	4,3	7,0	1,5	100,0
2010 Şubat	21,8	50,1	0,3	9,9	0,1	0,8	4,7	4,3	6,4	1,5	100,0
2010 Mart	21,4	50,0	0,3	9,7	0,1	0,8	4,7	4,3	7,1	1,5	100,0
2010 Nisan	21,5	49,9	0,3	9,4	0,1	0,8	4,5	4,4	7,5	1,6	100,0
2010 Mayıs	21,0	50,1	0,3	9,6	0,1	0,8	4,7	4,5	7,3	1,6	100,0
2010 Haz.	20,8	51,0	0,3	9,2	0,1	0,8	4,6	4,5	7,1	1,6	100,0

Kaynak: TCMB, BDDK, SPK, MKK, Emeklilik Gözetim Merkezi

2010 yılı Haziran ayı itibarıyla Mart ayı sonuna göre yurtiçi yerleşiklerin yatırım portföyleri arasında en yüksek artış TL mevduatta gerçekleşmiştir. Aynı dönemde katılım bankaları hesapları, emeklilik yatırım fonu ve repo, yurtiçi yerleşiklerin portföyleri arasında artış gösteren diğer yatırım araçları olmuştur. Yurtiçi yerleşiklerin DTH, DİBS, eurobond, yatırım fonu ve hisse senedinde ise bu dönemde gerileme görülmüştür.

Tablo 29. Yurtdışı Yerleşiklerin Portföy Yatırım Stoku

(Milyon Dolar)

Tarih	Hisse Senedi	DİBS	Eurobond	Mevduat	TOPLAM
2007 Aralık	69.943	31.586	373	4.947	106.849
2008 Aralık	23.273	19.859	609	6.553	50.294
2009 Aralık	55.558	20.685	825	7.782	84.850
2010 Ocak	58.003	22.237	803	8.174	89.217
2010 Şubat	51.684	20.456	704	9.562	82.406
2010 Mart	59.419	21.880	717	9.248	91.264
2010 Nisan	63.438	25.770	747	9.457	99.412
2010 Mayıs	54.531	25.384	766	9.186	89.867
2010 Haz.	56.891	25.289	906	9.634	92.720
(Toplam İçindeki Pay – Yüzde)					
2007 Aralık	65,5	29,6	0,3	4,6	100,0
2008 Aralık	65,5	24,4	1,0	9,2	100,0
2009 Aralık	65,0	24,9	0,9	9,2	100,0
2010 Ocak	62,7	24,8	0,9	11,6	100,0
2010 Şubat	65,1	24,0	0,8	10,1	100,0
2010 Mart	65,5	29,6	0,3	4,6	100,0
2010 Nisan	63,8	25,9	0,8	9,5	100,0
2010 Mayıs	60,7	28,2	0,9	10,2	100,0
2010 Haz.	61,4	27,3	1,0	10,4	100,0

Kaynak: MKK, TCMB, BDDK

(*) Rakamlar ayın son Cuma günü itibarıyladır.

2010 yılı Haziran ayı itibarıyla yurtdışı yerleşiklerin ülkemize yönelik portföy yatırım stoku, Mart ayı sonuna göre 1,5 milyar dolar, 2009 yılı sonuna göre ise 7,9 milyar dolar artarak 92,7 milyar dolara yükselmiştir. Bir önceki çeyreğe göre yurtdışı yerleşiklerin DİBS, eurobond ve mevduatları artarken; hisse senedi portföyü gerilemiştir.

V. Fiyat Gelişmeleri

2010 yılı Haziran ayında TÜFE’de yüzde 0,56 oranında azalma kaydedilmiştir. TÜFE’deki 12 aylık artış ise yüzde 8,37 oranında gerçekleşmiştir. Haziran ayında piyasanın TÜFE artış beklentileri, TCMB beklenti anketine göre yüzde 0,12; Reuters beklenti anketine göre yüzde -0,01 ve CNBC-e anketine göre yüzde -0,07 idi.

ÜFE, Haziran ayında yüzde 0,50 oranında azalmıştır. Bu dönemde; ÜFE’nin ana alt kalemleri olan tarım kesimi fiyatları yüzde 0,70, sanayi kesimi fiyatları yüzde 0,45 oranında azalmıştır. Haziran ayı ÜFE artış beklentisi CNBC-e anketine göre yüzde 0,27, Reuters beklenti anketine göre yüzde 0,26 idi.

Haziran ayında TÜFE’de kaydedilen yüzde 0,56 oranındaki gerilemede gıda, alkollü içecekler-tütün, ulaştırma, eğlence-kültür ve çeşitli mal ve hizmetler sektörlerindeki fiyat azalmaları

etkili olmuştur. Giyim, konut, haberleşme ve ev eşyası alt sektörlerinde kaydedilen fiyat artışına rağmen aylık enflasyon gerilemiştir.

Tablo : 30- Haziran Ayı İtibarıyla Ana Harcama Gruplarına Göre TÜFE Değişim Oranları (Yüzde)

	Ağırlık (%)	Aylık		Ocak-Haziran		12 Aylık		Yıllık Ortalama	
		2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
GENEL	100,00	0,11	-0,56	1,83	3,59	5,73	8,37	9,08	7,41
Gıda ve alkolsüz içe.	27,60	-1,56	-2,52	3,63	0,18	9,68	5,62	10,44	8,71
Alkollü içe. ve tütün	5,31	0,01	-0,01	7,09	26,60	7,16	42,93	4,74	33,19
Giyim ve ayakkabı	7,30	-0,79	0,35	6,38	8,04	-1,15	5,01	0,95	2,81
Konut	16,83	0,70	0,46	-2,67	3,10	11,13	8,37	19,18	4,69
Ev eşyası	6,78	-0,06	0,37	-5,20	1,34	-1,67	4,03	5,99	-0,09
Sağlık	2,55	0,00	0,01	2,65	0,64	4,14	0,43	2,04	2,01
Ulaştırma	13,90	2,82	-0,42	2,12	4,31	-4,04	10,21	2,90	6,95
Haberleşme	4,94	1,17	0,70	0,66	-2,60	4,10	-0,01	4,56	2,77
Eğlence ve kültür	2,83	0,97	-0,10	3,31	-1,19	7,93	4,17	6,40	8,23
Eğitim	2,48	0,93	1,04	1,49	2,01	4,88	6,01	6,81	5,56
Lokanta ve oteller	5,51	0,38	0,20	3,10	5,65	8,43	9,97	12,64	8,26
Çeş. mal ve hizmetler	3,97	0,98	-0,25	6,84	2,83	11,65	9,49	11,12	11,30

Kaynak: TÜİK

Gıda alt grubundaki aylık fiyat azalışı yüzde 2,52 olurken grubun aylık enflasyona katkısı -0,69 puan olarak gerçekleşmiştir. Diğer en önemli katkı ise ulaştırma alt sektöründen yüzde 0,42 azalma ile -0,06 puan olmuştur. Giyim ve ayakkabı alt grubunda ise fiyatlar yüzde 0,35 artış ve aylık enflasyona 0,03 puan, konutta yüzde 0,46 artış ve 0,08 puan pozitif katkıda bulunmuştur.

Tablo : 31- 2010 Yılı Haziran Ayı İtibarıyla Özel Kapsamlı TÜFE Göstergelerinin Gelişimi

Grup	Kapsam	Aylık		Ocak-Haziran		12 Aylık		Yıllık Ortalama	
		2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
	TÜFE Genel	0,11	-0,56	1,83	3,59	5,73	8,37	9,08	7,41
A	Mevsimlik ürünler hariç	0,56	-0,33	0,92	3,74	4,66	9,28	10,44	7,50
B	İşlenmemiş gıda ürünleri hariç	0,63	0,09	0,77	4,31	3,48	8,37	9,37	5,99
C	Enerji hariç	-0,15	-0,68	2,56	3,32	5,70	7,65	7,66	7,61
D	(B) ve (C)	0,42	0,06	1,41	4,12	2,95	7,48	7,71	5,91
E	(C) ve alkollü içkiler ile tütün ürünleri hariç	-0,17	-0,75	2,30	1,78	5,60	5,51	7,82	6,09
F	(E) ve fiyatları yönetilen/yönlendirilen diğer ürünler, dolaylı vergiler hariç	-0,49	-0,79	3,15	1,71	6,50	4,86	8,27	6,27
G	(F) ve (B)	0,07	0,09	1,91	2,30	3,43	4,05	8,50	3,99
H	(D) ve alkollü içkiler, tütün ürünleri ile altın hariç	0,41	-0,01	0,82	2,17	2,31	4,56	7,68	3,69
I	(C) , gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altın hariç	0,59	0,10	1,34	2,42	2,98	4,95	6,06	4,35

Kaynak: TÜİK

Haziran ayında özel kapsamlı TÜFE göstergelerinden (I) kodlu göstergede fiyatlar yüzde 0,10 oranında artarken, yıllık bazda yüzde 4,95'e gerilemiştir. Çekirdek enflasyondaki yukarı yönlü artış eğilimi Haziran ayında durmuştur.

Haziran ayında ÜFE, yüzde 0,50 oranında azalarak beklentilerin altında kalmış ve azalma kaydetmiştir. Bu gelişmede tarımda fiyatların yüzde 0,70 oranında, sanayide ise fiyatların yüzde 0,45 oranında azalması etkili olmuştur. Elektrik gaz ve su fiyatları yüzde 0,33 artmış; madencilik fiyatlarında ise yüzde 1,88 oranında azalış kaydetmiştir.

Haziran ayında ÜFE yıllık artış oranı gerilemeye devam ederek yüzde 7,64 olmuştur. Bu gelişmede tarım sektörü fiyatlarının yıllık bazda yüzde 15,4'e inmesi belirleyici olmuştur.

Sanayi sektöründe fiyatların Haziran ayındaki gelişimi incelendiğinde, sektör içinde en yüksek paya sahip olan imalat sanayii fiyatlarının yüzde 0,50 oranında azaldığı görülmektedir. İmalat sanayii altında gıda, giyim eşyası, kok kömürü ve petrol ürünleri, kimyasallar, ana metal sanayi, elektrikli makina ve cihazlar, tıbbi aletler, motorlu kara taşıtları ve mobilya alt kalemlerinde fiyat azalışları söz konusudur. Aylık fiyat azalışına tarım, avcılık, ormancılık kaleminin katkısı yüzde -0,22 puan, ana metalin katkısı -0,25 puan olmuştur. İmalat sanayiinde yıllık fiyat artışı yüzde 5,43'e gerilemiş, elektrik gaz ve su fiyatlarında ise yüzde 9,98'e yükselmiştir.

VI. Dünya Ekonomisindeki Gelişmeler

ABD Ekonomisi

ABD'de tüketici fiyatları Haziran ayında yüzde 0,1 azalırken, gıda ve enerji fiyatlarını içermeyen çekirdek endekste de beklentilerin üzerinde yüzde 0,2'lik artış gerçekleşti. Tüketici fiyatları Mayıs ayında yüzde 0,2 azalmış, çekirdek endekste artış ise yüzde 0,1 olarak gerçekleşmişti.

ABD'de üretici fiyatları Haziran ayında yüzde 0,5 ile beklentilerin üzerinde azalırken, gıda ve enerji dışındaki fiyatlardan oluşan çekirdek endekste artış yüzde 0,1 ile beklentiler seviyesinde gerçekleşti. Mayıs'ta üretici fiyatları yüzde 0,3 azalmış, çekirdek endeks ise yüzde 0,2 artış kaydetmişti.

ABD'de sanayi üretimi Haziran'da yüzde 0,1 ile düşüş beklentilerinin tersine artış kaydetti. Kapasite kullanımı ise yüzde 74,1 oldu. Sanayi üretimi Mayıs ayında yüzde 1,3 artmış, kapasite kullanımı ise yüzde 74,1 olmuştur.

ABD'de ISM imalat dışı sektör endeksi, Haziran ayında beklentilerin üzerinde düşüş kaydetti. ISM hizmet sektörü endeksinin, Haziran ayında yüzde 53.8 seviyesine gerilediği bildirildi.

ABD'de ikinci el konut satışları Haziran ayında senelik bazda 5,37 milyon adet ile beklentilerin üzerinde açıklandı. İkinci el konut satışları Mayıs ayında 5,66 milyon adet olmuştur.

ABD'de yeni konut inşaatları Haziran ayında 549.000 adete düşerek beklentilerin de altında açıklandı. İnşaat ruhsatları ise 586.000'e yükseldi.

ABD dış ticaret açığı Mayıs'ta 42,27 milyar dolara çıkarak beklentilerin üzerinde ve Kasım 2008'den beri görülen en yüksek seviyede açıklandı. Daha önce 40,29 milyar dolar olarak açıklanan Nisan ayı dış ticaret açığı ise 40,32 milyar dolara revize edildi.

ABD'de perakende satışlar Haziran'da yüzde 0,5 ile beklentilerin üzerinde azalırken, otomotiv dışındaki çekirdek satışlardaki düşüş yüzde 0,1 olarak gerçekleşti. Daha önce Mayıs ayında yüzde 1,2 olarak açıklanan perakende satışlardaki düşüş yüzde 1,1'e, yüzde 1,1 olarak açıklanan çekirdek satışlardaki düşüş yüzde 1,2'ye revize edildi.

New York eyaletindeki üretim büyümesi verisi Temmuz ayında 5.08 ile beklentilerin çok altında yer açıldı. Endeks Haziran ayında 19.57 değerini almıştı. New York eyaletini kapsayan veri, ABD imalat sanayindeki koşullar hakkındaki en erken aylık göstergelerden birini oluşturuyor.

ABD'ye uzun vadeli swap harici sermaye girişi Mayıs'ta 35,4 milyar dolar, net toplam sermaye girişi ise 17,5 milyar dolar oldu. Daha önce Nisan ayı için 83 milyar dolar olarak açıklanan uzun vadeli swap harici sermaye girişi 81,5 milyar dolara, 15 milyar dolar olan toplam sermaye girişi ise 13 milyar dolara revize edildi.

Euro Bölgesi

Avrupa Birliği İstatistik Ofisi Eurostat, Haziran ayında Euro bölgesi yıllık enflasyon oranının nihai yüzde 1,4 ile beklentiler seviyesinde gerçekleştiğini açıkladı. Euro bölgesinde Mayıs ayı enflasyonu nihai yüzde 1,6 olmuştu.

Euro bölgesi sanayi üretimi endeksi Mayıs'ta bir önceki aya göre yüzde 0,9 ile beklentilerin altında artış kaydetti. Yıllık bazdaki artış oranı ise yüzde 9,4 oldu. Daha önce Nisan ayında yüzde 0,8 olarak açıklanan sanayi üretimi artışı yüzde 0,9'a, yıllık bazdaki yüzde 9,5'lik artış ise yüzde 9,6'ya revize edildi.

Euro bölgesinde hizmet ve imalat sektörlerindeki aktivite Temmuz ayında beklenmedik bir şekilde hızlandı. Markit'in hazırladığı Euro bölgesi imalat sanayi satın alma yöneticisi (PMI) endeksi Temmuz'da 55,6 olarak açıklanan Haziran ayı nihai verisinin üzerinde 56,5 olarak açıklandı. Yine Markit'in hazırladığı Euro bölgesi hizmetler PMI endeksi, 55,5 olarak açıklanan Haziran ayı nihai verisinin üzerinde 56 olarak açıklandı.

İngiltere ekonomisinin bu yılın birinci çeyreğinde çeyreklik bazda 0,3'lük büyüme kaydettiği, gayri safi yurtiçi hasıladaki (GSYH) yıllık bazdaki küçülmenin ise yüzde 0,2 olarak gerçekleştiği belirtildi.

Alman yatırımcılarının, Avrupa'nın en büyük ekonomisinin görünümüne ilişkin eğilimlerini gösteren ZEW endeksi Temmuz'da 21,2 ile beklentilerin altında açıklandı. Mannheim merkezli ZEW araştırma enstitüsünün analistler ve kurumsal yatırımcılar arasında yaptığı araştırmaya göre belirlenen eğilim endeksi Haziran ayında 28,7 değerini almıştı.

ECB faiz oranını değiştirmede ve beklediği gibi yüzde 1 olarak bıraktı.

Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Avrupa Birliği, Macaristan'ın 2008 yılında oluşturulan kredi programının gözden geçirmesini, bu ülkenin bütçe açığını azaltma hedeflerine ulaşmak için ciddi önlem alması gerektiğini belirterek askıya aldı. Görüşmelerin askıya alınması Macaristan'ın, IMF ve AB tarafından birlikte oluşturulan 25,1 milyar dolarlık kredi paketinin geri kalan kısmına erişiminin engellenmesi anlamına geliyor.

Diğer Gelişmeler

Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) dünya genelinde bankalar tarafından verilen kredilerin yılın ilk çeyreğinde, bir yıldan uzun süredir ilk kez arttığını açıkladı. BIS, kredilerde finansal kriz döneminde 2008 yılının Eylül ayında başlayan uzun süreli bir gerilemenin ardından ilk çeyrekte yüzde 2'lik yükselişle 600 milyar doların üzerinde artış gerçekleştiğini bildirdi.

Dünya Ticaret Örgütü Başkanı Pascal Lamy dünya ticaretinin bu yıl hacim bazında yüzde 10'un üzerinde büyüme kaydetmesinin beklendiğini söyledi. Dünya ticaretindeki büyümeye ilişkin olarak Mart ayında yapılan tahmin yüzde 9,5 seviyesindeydi.

Uluslararası kredi derecelendirme kurulu Standard & Poors, hükümetin mali pozisyonunun daha fazla bozulması veya mali konsolidasyon yönünde somut tedbirler alınmaması durumunda Japonya'nın ülke notlarını aşağı çekebileceği uyarısında bulundu. Japonya'nın not görünümünü Ocak ayında negatife indiren S&P, hükümetin siyasi temelini güçlendirmesi ve mali konsolidasyon yönünde somut adımlar atması halinde görünümü revize ederek durağana çevirmeyi düşünebileceğini de belirtti.

Japonya Merkez bankası BOJ, gösterge faizi oy birliğiyle yüzde 0,1'de bıraktı ve beklendiği gibi politika alanında yeni bir program açıklamadı. BOJ gelecek yıl Mart ayında sona erecek mali yıl için büyüme tahminini ise Nisan'daki beklenti olan yüzde 1,8'den yüzde 2,6'ya çıkardı. Japonya tahminler seviyesinde büyürse, son 10 yılın en hızlı büyümesini elde edecek. BOJ Nisan ayında yüzde 2 olarak açıkladığı 2011 mali yılı büyüme tahmini ise yüzde 1,9'a indirdi.

Çin'de ekonomik büyüme, hükümetin geçen yılki rekor kredi artışının ardından parasal ve mali politikaları normale döndürmesiyle bu yılın ikinci çeyreğinde yavaşladı. Çin'in Ulusal İstatistik Bürosu tarafından açıklanan veriye göre, GSYH büyümesi ikinci çeyrekte yıllık bazda yüzde 10,3'e geriledi. İlk çeyrekteki büyüme oranı yüzde 11,9 olmuştı.